

**AUTHORITAS
CONCILII
OECUMENICI
METHODO POLEMICO-HISTORICO-
SCHOLASTICA**

**IN
USUM THEOLOGIAE DOGMATICAE
CANDIDATORUM EXPENSA,
ET UNA CUM PARERGIS
DE
VERBO INCARNATO, ACTIBUS HU-
MANIS, ET CONSCIENTIA,
DISQUISITIONI PUBLICAE
PROPOSITA**

**AUTHORE ET PRÆSIDE
P. COELESTINO OBERNDORFFER,**
O. S. B. Monasterii Obernaltacen sis, in Episcopali
Lyceo Frisingensi SS. Theologiae Dogmatico Scholasticæ, nec
non Moralis Professore Ordinario Publico, ac ejus-
dem Lycei & Gymnasii Præfecto,

**RESPONDENTE
ORNATISSIMO AC DOCTISSIMO
D. SIMONE ROTTMANNER,** Rottmannensi
Bojo, SS. Theologiae, & SS. Canonum in primum
annum Auditore.

Anno salutis MDCCLX. ad diem 2- Septembris.

Aug. Vind.

Apud Fratres Ignat. & Anton. Wagner.

Relatum est ad Apostolicam Sedem, Joannem Constantinopolitanum Episcopum Universalem se subscribere, vosque ex hac sua præsumptione ad Synodum convocare generalem; cum tamen generales Synodos convocandi potestas Apostolicæ Sedi B. Petri singulari privilegio sit tradita, & nulla unquam Synodus rata legatur, quæ Apostolica auctoritate non fuerit fulta. Quapropter quidquid in prædicto vestro conventiculo - - - statuistis, ex auctoritate S. Petri Apostolorum Principis - - - præcipio omnia, quæ ibi statuistis, & vana & irrita esse.

Pelagius II.
In Epist. ad Orient,
Episcopos.

Relatum est ad Apostolicam Sedem, Joannem
Constantinopolitanum Episcopum, interfectum se
fuisse. Quod cum per nos accepimus ad 27.
notum conuenit, et in hunc generalem
Synodum conuocatum. Episcopus Sedis B.
Petrus Iugoslavicus, et alii, et nullum
quod Synodus, et Apostolica re-
sponsione non fuit. Quia quod quidam
in praedicto rescripto conueniunt, et si nullus, ex
auctoritate S. Patris Apostolicam Principis - -
prescribit omnia, quae in hunc modum: Et vana et
inane esse.

Petrus II.
Episcopus
ad Episcopos ad Orientem

AUGUSTISSIMÆ
CÆLI TERRÆQUE REGINÆ,
MARI GRATIARUM

M A R I Æ,

VERBI INCARNATI
MATRI ET VIRGINI
TER IMMACULATÆ,

VIRGÆ

DE RADICE JESSE GERMINANTI,
SEDI SAPIENTIÆ,

ET

HUJATIS LYCEI MARIANI
PALLADI SANCTISSIMÆ
HASCE PAGELLAS
IN ARDENTISSIMI AMORIS,
DEVOTISSIMI CULTUS,
SUBJECTISSIMÆ VENERATIONIS
THESSERAM

D. D. D.

Augustissima Domina

Mater & Virgo

TER IMMACULATA!

Tanto dignior, quanto major

Omni præconio.

Ecce!

Librum tibi dedico

LIBRO GENERATIONIS

Albo vel ideo notandum calculo,

Quia Candidissima tua exornatum

Effigie.

Vere Librum Vitæ,

Quia dedicatum Matri Vitæ.

Feli-

Felicem proinde
Qui a Candidissimo hoc Lilio
Emutuat odorem suavitatis.

O Virgo!

Non prius vitæ Candidata
Quam candida,
Sola innocens,
Quia lædere, & lædi nescia,
Has ecce! pagellas
Candidissimo dignare obtutu.

Non poterit non habere
Lucis plurimum,

Dum tuis, ô Mater Lucis

Æternæ,

Illustratur radiis.

Tibi,

Luna suppedanea,

Sol amictus,

) (2

Stel-

Stellæ corona :

Tota pulchra es quia Candida

Virginitate,

Tota splendida quia

Rubicunda amore.

Tota formosa quia

Immaculata.

Hinc

Maculam non metuit hic liber

Quia

Totus quantus dedicatur

Virgini sine macula.

Tuus est,

O Domina !

Et merito Sanctissimo tuo

Inscriptus nomini,

Quia quidquid meum est,

Tuum est.

Tuis

Tuis sub auspiciis
Pallas Sanctissima!
In Mariani hujus Lycei Pindo
Tenuis excrevi flosculus,
Tot rigatus roribus,
Quot Maternis cumulatus
Gratiis.

Quas,
Quia sunt innumeræ,
Mittere in numerum nequeo.

Solum,
Ut gratitudinem tester
Numeris omnibus absolutam,
TE TIBI offero.

Non potui dare melius,
Quia nihil
Quam TU TE ipsa dignius.

Eja!
Mater! Virgo! Domina!
Filiū, Clientem, Servulum
Sacratissimo
Tuere Præsidio.

Et

Dum TE ter immaculatam
Corde, ore, opere
profiteor,
Impetra mihi
a Candido Filio Tuo,
Mater Candidissima!

Ut

Quem nocentem in ipsa ortus inno-
centia

Fecit noxa aliena,
Non reddat nocentem denuo
Culpa propria.

Sed

Per mundi fordes
Te Duce Maria
Pede transeam immaculato.

Ita

Oro, Obtestor, Obsecro
Tuum,

Augustissima Domina,
Virgo Mater Immaculata,

Infimum Mancipium.

PARS IV.

DE
CONCILIIS OECUMENICIS.

DISSERTATIO V.
EROTEMA DOGMATICUM

De
lis, quæ circa concilia œcumenica cum
hæreticis sunt controversa.

§. I.

Quis habeat potestatem convocandi
concilium œcumenicum?

Notio controversiæ 5

RESOLUTIO DOGMATICA. Solus Roma-
nus Pontifex habet potestatem con-
vocandi concilium generale 7

VINDICATUR Resolutio ab oppositis 10

SCHOLION. Quæritur de uno & altero
casu

13

§. II.

Quis habeat potestatem conciliis
generalibus præsidendi?

RESOLUTIO DOGMATICA. Conciliis ge-
neralibus præsidendi potestas com-
petit iterum soli Romano Pontifici

14

VINDICATUR Resolutio ab oppositis.

18

§. III.

Quænam sit authoritas concilii ge-
neralis œcumenici in materia fidei
& morum?

RESOLUTIO DOGMATICA. Authoritas
concilii generalis œcumenici in materia
fidei & morum est infallibilis

26

VINDICATUR Resolutio oppositis

30

Ero-

Erotema historico-criticum

de
lis, quæ circa concilia ex historia
scire oportet.

§. I.

Quid de Concilio Nicæno II, & Fran-
cofordiensi dicendum sit?

NOTIO prævia 38

RESOLUTIO. Concilium Francofordiense
damnasse videtur Synodum Nicænam
II; at propterea nec illi, nec dogma-
ti catholico de imaginum cultu præ-
judicium fieri potest. 40

VINDICATUR Resolutio ab oppositis 44

SCHOLION. Quid de libris Carolinis di-
cendum? 51

§. II.

Quid de Conciliis Pisano, Constan-
tienti, & Basileensi sentiendum?

NOTIO prævia 53

RESOLUTIO CRITICA. Concilium Pisanum,
& Constantiense conciliis œcumeni-
cis jure adnumerantur, non autem
concilium Basileense. 54

VIN.

VINDICATUR Resolutio ab oppositis 56

SCHOLION de Ludovico Alemanno Arelatenſi Cardinali 61

§. III.

An Concilium Tridentinum faveat
Attritioni charitatis initio deſtitutæ?

NOTIO prævia 62

RESOLUTIO. Concilium Tridentinum Attritioni charitatis motu deſtitutæ nulla ratione favet 68

VINDICATUR Resolutio ab oppositis 78

Erotema Scholaſticum

de

Iis, quæ circa concilii generalis authoritatem in ſcholis ſunt controverſa.

§. I.

An concilium generale ſit ſuprà Pontificem?

NOTIO prævia 88

RESO.

RESOLUTIO. Romanus Pontifex est supra concilium 90

VINDICATUR Resolutio ab oppositis 94

§. II.

An ullum unquam concilium supremam in Romanum Pontificem exercuerit potestatem, aut quidam Pontificum professi, se concilio esse subditos?

Notio prævia 104

RESOLUTIO. Nullum unquam concilium supremam exercuit in Pontificem certum ac legitimum potestatem, nec ullus unquam Pontifex falsus est, se concilio subdi, aut hujus decretis ligari, ac coactive teneri *ibid.*

VINDICATUR Resolutio ab oppositis 106

§. III.

§. III.

An liceat a Pontifice appellare ad concilium generale? & an ejusmodi appellationes unquam ex aliquo jure factæ fuerint?

RESOLUTIO. Nunquam licet, nec ullo tempore licuit a Romano Pontifice appellare ad concilium generale tanquam ad Pontificis superiorem. 114

VINDICATUR Resolutio ab oppositis
117

Pars IV.

PARS IV.

De
Conciliis Oecumenicis.

PROLOQUIUM.

uantumvis Christus, quod
in terra constituit, Eccle-
siae suae caput voluerit esse
ultimum fidei Interpretem, ac con-
troversiarum Judicem, ut in prae-
cedenti Differtatione ostensum fuit,

Pars IV.

(a)

oppor-

opportunum tamen quandoque est, imo quodammodo necessarium, ut Ecclesiæ Præsules, & quibus di-

*Actor. 1. 20.
v. 28.*

ctum est: *attendite vobis & universo gregi, in quo vos Spiritus S. posuit regere Ecclesiam Dei, in unum conveniant, & collatis consiliis, junctaque opera fidei negotia pertractent, discutiant, & una cum supremo Pastore definiant, aut declarent, quid fide divina credendum, quid non credendum. Ipsos Apostolos plura celebrasse concilia SS. Paginis edocemur, ac quidem Divina assistentia ipsos dirigente, & illuminante, secundum illud: visum est Spiritui S. & nobis, nihil ultra imponere vobis oneris. Non ignorant hoc Ecclesiæ*

*Actor. 15.
v. 28.*

clesiæ Romanæ hostes ; quoniam vero non veritate , sed contradi-
cendi libidine aguntur , spiritum suum privatum cuicumque concilio præferunt , cumprimis si Romanus Pontifex illud dirigit , illi præsidet , illud confirmat. Equidem non raro ipsi , si a Romano Pontifice erroris condemnati fuerunt , ad concilia provocarunt , at præpostere omnino , ut nempe suæ causæ majorem facerent fucum , remque in annorum seriem protraherent. Eventus namque comprobavit , quod neque conciliis se submiserint , ab iisdem pariter condemnati. Argumento novissimo est secta Lutheri ac Cal-

vini, utraque venerandæ Triden-
tinæ fynodo pertinaci obfistens
fronte. Quo vero id jure faciant
contumaces homines, Polemici Ro-
mano-Catholici centies demonstra-
runt, nimirum jure prorsus nullo.
Ut Theologiæ Candidato prima sug-
geram rudimenta, materiam hanc
scitu fane nedum utilissimam, ve-
rum etiam summe necessariam as-
sumpta methodo, quantum per
nostras vires licet, succincte, cla-
re tamen & distincte pertractabo,
unicam desuper Dissertationem
instituendo. Hanc lege
& vale.

DISSER-

DISSERTATIO V.

De
Conciliis Oecumenicis.

EROTEMA DOGMATICUM

De
*Iis, quæ circa Concilia Oecumenica cum
hæreticis sunt controversa.*

§. I.

Quis habeat potestatem con-
vocandi Concilium Oecume-
nicum.

NOTIO PRÆVIA. Concilium est *cætus* Notio præ-
sive congregatio Præfulum Ecclesiasti- via.
corum, seu Episcoporum in unum lo-
cum, ut de rebus Ecclesiasticis agant. Di-
viditur in generale, & particulare. Ge-

nerale est, quod nomine totius Ecclesiæ celebratur, invitatis ad illud totius orbis catholici Episcopis, aut Ecclesiæ Proceribus. *Particulare* est, quod nomine cujusdam solum Nationis, vel Provinciæ, vel Diœceseos convocatur. Primo præsidet Patriarcha, aut Primas, & cum illud sit cœtus omnium unius Nationis Episcoporum ac Archi-Episcoporum, compellari solet concilium *Nationale*. Secundo præsidet Archi-Episcopus, cumque sit congregatio Episcoporum unius Provinciæ, dicitur concilium *Provinciale*. Tertio præsidet Episcopus, illudque nominatur *Diœcesanum*, quoniam est cœtus Presbyterorum, præprimis eorum, qui Diœceseos Parœciis sunt præpositi, rerum divinarum, & animarum curam prominenti sollicitudine gerentes. Qui porro his conciliis præsidet, ille etiam habet potestatem eadem convocandi, quotiescumque Ecclesiæ & fidelium necessitas exigit & postulat. Inpræsentiarum sermo nobis est de concilio generali, & quidem œcumenico, quod scilicet est legitimum; non enim omne concilium generale est etiam legitimum, aut œcumenicum, siquidem sæpe concilium convocatione generale esse potest, aut universale, quod celebratione evadit in conciliabulum, aut illegitimum redditur. Conditio-
nes, quæ concilium quoddam gene-
rale

rale œcumenicum efficiunt, sunt sequentes. I. Ut omnes Episcopi orbis catholici ad illud invitentur, propter jus, quod singuli habent ad votum decisivum, quoniam ipsis dictum est: *attendite vobis & universo gregi, in quo vos Spiritus S. posuit regere Ecclesiam Dei.* II. Ut tot conveniant Episcopi, quot sufficiunt, ut universam Ecclesiam præsentent. (a) III. Ut libere omnia fiant, & sine turbine. IV. Ut Romanus Pontifex illud approbet & confirmet. Horum si unum defuerit, concilium non amplius *œcumenicum* censetur. Igitur de potestate ejusmodi concilium convocandi sit sequens

RESOLUTIO DOGMATICA. *Jus & po-* Solus
testas convocandi concilium generale competit Rom. Pon-
foli Romano Pontifici. Ita certa & una- tifex habet
 nimis catholicorum sententia. potesta-
 tem con-

PROBATUR. Illi competit jus convo-
 candi concilium generale, cui competit concilium
 (a) 4 su- generale.

(a) Quis autem numerus Episcoporum præsentium sit, mathematicè non est definiendum. Sufficit nempe, si tot adsunt, quot universam Ecclesiam repræsentare possunt. Potest autem unus Episcopus plarium Provinciarum vices agere, si sibi committantur.

suprema in Ecclesia Dei potestas. Nam convocare Ecclesiae Proceres, Episcopos nempe, Archi-Episcopos, & Primate ad tractanda Ecclesiae fideique negotia soli illi proprium est, qui Principem in Ecclesia, aut Hierarchia Ecclesiastica locum tenet, cuique omnes subiecti sunt. Hoc rei caput certius est, quam ut multa probatione egeat, potestque illustrari a pari in Imperio Romano, ubi Imperii Proceres in unum locum evocandi potestas nulli tribuitur, præterquam Imperatori, qui Imperii summum caput est. *Atqui* suprema in Ecclesia Dei potestas, & princeps in Hierarchia locus competit soli Romano Pontifici. Ergo & soli competit jus convocandi concilium generale, ad quod Ecclesiae Proceres, Episcopi, Archi-Episcopi & Primate in unum confluunt locum, de rebus Ecclesiae, & fidei negotiis tractaturi. *Minor* constat ex dictis, constabit magis ex dicendis. Ex dictis, eo quod succedat S. PETRO in Primatu, & sit Ecclesiae caput, ac universalis Pastor. Ex dicendis, quoniam monstrabimus, ipsum esse supra omnes Episcopos, five eos seorsim, five omnes simul consideraveris.

Part. 3. Diff.
4. Erot.
Dogm. §. 2.
§ 3.
Hac Parte
§ Dissert.
Erot. schol.
§. 1.

**Confirma-
tur.**

CONFIRMATUR. Certum est, quod unus debeat habere jus & potestatem convocandi concilium generale; nan
 se

seipfis, & sponte sua orbis catholici Præsules nunquam conveniunt, nisi evocati. *Atqui* pro nullo major pugnat ratio, quam pro Romano Pontifice. *Ergo* &c. *Minor* denuo constat. Quis enim ille? Num Princeps laicus? Verum quæ, & unde potestas Principi laico in unctos Domini, in Episcopos, in Successores Apostolorum? Christus tradidit supremam potestatem PETRO, & in Petro omnibus, qui eidem legitime succedunt. Suum regnum non voluit esse de hoc mundo, & quantum distet Ecclesiastica potestas a terrena, norunt omnes, qui sciunt, Christum in sua Ecclesia ordinasse Hierarchiam, cujus supremo capiti, Romano Episcopo omnes se submittant; imo non tantum huic, sed etiam Episcopis, si res Ecclesiam tangit. Si igitur Principes laici in rebus, quæ Ecclesiam tangunt, Episcopis, & Romano Pontifici se submittere necesse habent, quomodo Princeps laicus possit orbis catholici Episcopos evocare in unum locum ad celebrandum concilium generale? Num possit hoc Presbyter, vel Episcopus? Sed dicas mihi; cui unquam Episcopo omnes orbis catholici Præsules, non dicam, cui Presbytero, obedientiam præstiterere, ut in unum confluxerint locum ad generalem synodum agendam? Nulli certe; nec fiet etiam. Nimis notus est canon JULII Papæ, a

*Epist. ad
Episc. Antio-
chenæ Pro-
vincia.*

Nicæno I. renovatus : *quod præter sententiam Romani Pontificis non possint celebrari concilia generalia.* Nimis constat de facto Chalcedonenſis ſynodi, Dioſcorum Patriarcham Alexandrinum inter Epiſcopos ſedere non permittentis, quod præter Romani Pontificis conſenſum attentaverit cogere aliam ſynodum. Audi rationem : *Id nunquam, conclamarunt Patres, id nunquam factum, nunquam licitum fuiſſe.* Ergo convocare Eccleſiæ Proceres, Epiſcopos & Archi-Epiſcopos ad concilium generale celebrandum poteſtatis eſt ſoli Romano Pontifici propriæ. Sane haberet ſe res aliter, antiqui Epiſcopi, eruditione & ſanctitate conſpicui nedum hoc in ſolenni ſynodo aſſeruiſſent, ſed certe ſeſe, ſaltem ſemel, oppoſuiſſent. Id cum nunquam fecerint, num eos omnes cæcos fuiſſe credamus, ſolis Proteſtantibus oculatis ?

Vindicatur Reſolutio ab oppoſitis.

Impugnatur.

OPPONES I. Convocatio concilii eſt actus juridiſtionis ſuperioritatem aliquam importans. *Atqui* ejusmodi juridiſtio non eſt penes Epiſcopos & Presbyteros, juxta illud : *neque ut dominantes in cleris, ſed forma facti gregis ex animo ; verum penes Magiſtratum, dicente S. Paulo : omnis anima poteſtatibus ſublimioribus ſubdita ſit.* Ergo &c. Ita HOLLAZIUS.

II. Ma-

II. Magistratui præcipitur, ut Ecclesiæ incrementum promoveat, eo quod sit custos utriusque tabulæ. Ergo & illius est cogere concilia, si Ecclesiæ expedit. Ita HOLLAZIUS.

Psalms. 2.

v. 10. 24, v. 7.

Ej. 49. v. 18.

III. Ita est praxis primitivæ Ecclesiæ novi Testamenti; nam concilium Nicænum coactum est a Constantino M. Constantinopolitanum I. a Theodosio Seniore: Ephesinum a Theodosio Juniore: Chalcedonense a Martino. Ergo &c. Ita HOLLAZIUS.

RESPONDEO ad I. *Dist. Maj.* Convocatio concilii est actus jurisdictionis Ecclesiasticæ *Con. Maj.* jurisdictionis laicæ *Neg. Maj.* & sub data distinctione concessa Minore *Neg. Conf.* Adducti textus non infringunt catholicum dogma, sed potius confirmant; quia innuunt subordinationem subditi ad superiorem. Episcopi autem & Presbyteri non sunt subditi Magistratui civili & laicæ, sed summo Pontifici. Ergo hic, non autem ille Episcopos & Presbyteros ad concilium evocare potest. Cæterum quotiescumque hoc argumentum in adversariorum libris lego, fane eorum misera forte tangor. In quibusdam locis Magistratus sæpe consistit ex hominibus infimæ fortis, uti sartoribus, futoribus, textoribus &c, qui insuper penitus indocti

Vindica-
tur.

docti sunt; ad horum porro nutum vivere, his in rebus etiam fidei & Ecclesiae subesse debent, quique apud Protestantes funguntur sacris.

AD II. *Dist. Ant.* Magistratui praecipitur, ut promoveat bonum & incrementum Ecclesiae, cum subordinatione tamen ad Praesules, & caput Ecclesiae *Con. Ant.* sine ejusmodi subordinatione *Neg. Ant. & Conf.* Incrementum Ecclesiae promovere primario pertinet ad Episcopos, & Ecclesiae caput, quod est Romanus Pontifex. Secundario hoc praestare potest & tenetur Magistratus etiam laicus, in quantum Ecclesiae Praesulibus assistere tenetur in eradicandis flagitiis, plantandis virtutibus, & adaugendo cultu divino.

AD III. *Neg. Ant.* quod nec addita probatio evincit. Nam numerata Concilia equidem opera laudatorum Principum convocata fuere, sed tamen neutiquam sine Romani Pontificis annutu vel consensu. Sic Nicænum I. à Constantino M. & Sylvestro Papa convocatum fuisse testatur Synodus VI, & Ruffinus, qui in terminis scribit: hoc concilium fuisse a Constantino congregatum, ex sententia sacerdotum, & nominatim Sylvestri. Constantinopolitanum I. convocavit Damasus Papa, adjuvante Theo-

Act. 18.

Lib. 10. hist.

6. 1.

Theodosio Seniore; id quod aperte loquitur epistola, quam hujus concilii Patres ad Damasum dedere, & in qua hæc verba legere est: *Mandato litterarum a vestra reverentia ad SS. Imperatorem Theodosium missarum, ad iter Constantinopolin usque faciendum nos præparavimus.* Ephesium denuo a Cœlestino I. indictum fuisse, operam suam adjungente Theodosio juniore, sicut & Chalcedonense a Leone M., cui opem tulit Martianus Imperator, dubium superesse nequit, si acta utriusque Synodi inspiciantur. Porro quod Romani Pontifices in primis Ecclesiæ incunabulis Principum laicorum opera uti voluerint ad congreganda, & celebranda concilia, ratio semetipsam prodit; enimvero illorum sæculorum Principes una cum Pontifice in Ecclesiæ bonum & fidei incrementum maxima sollicitudine conspirarunt, nedum si quod concilium Ecclesiæ necessitas celebrandum postularet, civitatis cujusdam peramplæ & opportunæ licentiam promptissime concedendo, verum etiam necessarios sumptus elargiendo, & Patres in unum congregatos a nefariorum hominum insultibus alacriter tuendo.

SCHOLION. Quæres: Quid igitur Quæritur agendum foret, si casus emergat, ubi de uno aut concilium generale maxime necessarium altero casu est, su.

est, & Romanus Pontifex illud convocare recusat? Aut si plures Pontifices (ut Sæculo XIV. contigisse novimus) de Pontificatu contendunt, & nescitur, quisnam sit verus Pontifex? Aut si iste factus est apostata, vel hæreticus, vel inter infideles captivitate detentus, vel vivis sublatus? si, inquam, ejusmodi casus emergat, quis tunc convocabit concilium? Sane si potestas convocandi concilium penes solum Romanum Pontificem sita est, in his casibus Ecclesiæ minus consultum erit & provisum. Sed RESPONDEO, quod in his casibus (quorum tamen primus & tertius de Romano Pontifice in hæresin lapso, aut apostata facto contra suavem Dei pro sua Ecclesia providentiam videtur esse) Cardinales, & his recusantibus, etiam Primates, ac cæteri Episcopi concilium indicere queant, quod a Pontifice tamen legitimo postea approbandum erit, aut confirmandum.

§. II.

Quis habeat potestatem Conciliis Generalibus præsidendi?

Romano Pontifici soli competit jus præsidendi concilio gen.

RESOLUTIO DOGMATICA. *Conciliis generalibus præsidendi potestas competit iterum soli Romano Pontifici. Ita certa & unanimes catholicorum sententia.*

PRO-

PROBATUR. Illi competit jus & potestas præsidendi concilio generali, cui competit suprema in oves potestas. Quem enimvero fugit, Pastorem gregi, non vero gregem vel oves Pastori præesse aut præsidere? *Atqui* soli Romano Pontifici competit suprema in oves potestas. *Ergo* & soli competit iisdem in concilio congregatis præsidendi. *Minor* constat; siquidem S. PETRO, & in S. Petro omni Successori dictum est: *Petre, pasce oves meas, pasce agnos meos. Joan. 21.* Quod omni sæculo utriusque Ecclesiæ *v. 18.* Patribus tam certum & inconcussum dogma fuit, ut, quicumque contradiceret, inter hæreticos haberetur. Si igitur S. PETRUS fuit Pastor gregis, & quidem universalis, ut supra demonstratum fuit, si Romanus Pontifex in *Part. 2. Dissert. 4. Erot. Dogm. §. 1. Loc. cit. §. 2. & 3.* hoc Pastoris universalis munere S. Petro succedit, ut pariter ostensum fuit, quis ipsi denegabit jus & potestatem præsidendi ovibus, & ovium gregi? Redeamus ad primæ Ecclesiæ sæcula, veritatem edocendi. Quem latet, S. PETRUM præsedisse, cum Apostoli in unum convenire, in proditoris locum electuri novum Apostolum? Quem latet, ipsum *Act. 1. v. 15.* pariter præsedisse, quando maxima de legalibus controversia dirimenda erat, ipsumque tacentibus omnibus surrexisse, ac sententiam protulisse? Quem latet, *Act. 15. v. 7.* Romanum Pontificem Orientalibus conciliis

- ciliis per suos legatos, Occidentalibus autem (si unicum Tridentinum exceperis) per semetipsum semper præsedisse? *A. C. 325.* Nicæno I. quidem præfedit S. SYLVESTER per *Osium*, notissimum antiquitatis virum; Constantinopolitano I. S. DAMASUS (consentiendo nimirum in concilium) per S. *Mæletium* Antiochenum, & postquam hic defunctus est, per S. *Gregorium* Nazianzenum; Ephesino I. S. COELESTINUS per S. *Cyrillum* Alexandrinum; Chalcedonensi S. LEO I. per *Pascasinum* & *Lucentium* Episcopos, *Bonifacium* & *Basilium* Presbyteros; Constantinopolitano II. VIGILIUS per *Eutythium* Constantinopolitanæ sedis Patriarcham; Constantinopolitano III. S. AGATHO per *Theodorum* & *Georgium* Presbyteros, ac *Joannem* Diaconum; Nicænæ II. ADRIANUS I. per *Petrum* Archi-presbyterum Rom. Ecclesiæ, & *Petrum* Abbatem Monasterii S. Sabæ; Constantinopolitanæ IV. ADRIANUS II. per *Donatum* & *Stephanum* Episcopos, ac *Marinum* Diaconum; atque ista de conciliis generalibus in Oriente celebratis. In Occidente Lateranensi I. per se ipsum præfedit CALLISTUS II; Lateranensi II. INNOCENTIUS II; Lateranensi III. ALEXANDER III; Lateranensi IV. INNOCENTIUS III; Lugdunensi I. INNOCENTIUS IV; Lugdunensi II. GREGORIUS X; Viennensi CLEMENS V; Constantiensi

ab initio JOANNES XXIII, & ad finem MARTINUS V; Florentino EUGENIUS IV; *A. C. 1438.* Lateranensi V JULIUS II, & LEO X; concilio porro Tridentino præfederunt Pontifices Paulus III, Julius III, ac Pius IV, non quidem per seipfos, sed per suos legatos; PAULUS decem primis Sessionibus per *Joannem Mariam* de Monte, *Marcellum* Cervinum, & *Reginaldum* Polum S. R. E. Cardinales; JULIUS sex subsequentibus Sessionibus per *Marcellum* Cardinalem Crescentium, *Sebastianum* Pighnium Archi-episcopum Sipontinum, & *Aloysium* Lippomanum Veronensem Episcopum; PIUS vero novem ultimis Sessionibus per *Herculem* de Mantua, *Hieronymum* Seripandum, *Stanislaum* Var-miensem, & *Ludovicum* Simonetam S. R. E. Presbyteros Cardinales. En! quod omni sæculo in Ecclesia sanctum fuit, sc. Romanum Pontificem solum conciliis generalibus præsidendi potestatem habere, hoc nostrorum temporum Sectarii non nisi iniquissime negant; præ-primis cum ex historia Ecclesiastica certi reddamur, adeo hanc potestatem Romano Pontifici propriam fuisse agnitam, ut illud concilium pro illegitimo constanter rejectum fuerit, cui Rom. Pontifex aut per se, aut per suos legatos non præfederat, aut saltem illud suo *Hac Part. &* postea consensu approbarat, ut ex infe- *Dissert. Error.* riori loco dicendis manifestum evadet. *Schol. §. 1.*

Impugna-
tur.

Vindicatur Resolutio ab oppositis.

OPPONES I. Concilium est congregatio Procerum Ecclesiæ. Ergo non tantum Romanus Pontifex, sed etiam Imperator, ac Principes laici potestatem habent eidem præsidendi. *Conf. prob.* Ecclesiæ Proceres non sunt soli clerici, sed etiam, & vel maxime Principes laici. *Ergo* cum concilium sit congregatio Procerum Ecclesiæ, jus præsidendi non solum penes clericos & Romanum Pontificem, sed etiam penes Principes laicos erit. *Ant.* constat; eo quod Ecclesia sit eadem respublica cum republica profana.

II. In primis octo conciliis generalibus, quæ in Oriente celebrata sunt, nunquam Romanus Pontifex præsederat, primum semper in concilio locum tenente Imperatore. Imo in concilio Constantinopolitano I & II ne quidem aderat Romanus Pontifex aut per se, aut per suos legatos. *Ergo* &c.

III. Non est necesse, ut Pontifex Romanus sit præses omnium conciliorum; enimvero Præsides Ecclesiastici in concilio sunt eligendi ab Imperatore, Rege, aut Principe, & totius concilii communi suffragio. Nec alia in antiqua Ecclesia consuetudo fuit. Sic in concilio

lio Nicæno Episcopus Cordubensis; in Constantinopolitano Timotheus Alexandrinus, Meletius Antiochenus, Nestarius Constantinopolitanus, & Cyrillus Hierosolymitanus Episcopus, in Chalcedonensi Anatolius Constantinopolitanus, Maximus Antiochenus, & Juvenalis Hierosolymitanus Episcopus præfides fuerunt. Ergo &c. Ita HOLLAZIUS.

In sua Theol. cit. p. 4. c. 1. q. 44. ad finem.

RESPONDEO ad I. *Con. Ant. Neg. Conf. Vindica-*
ad prob. Neg. ant. una cum probatione, tur.
 quæ adjungitur. Quandoquidem Ecclesia est respublica prorsus distincta a profana, adeo, ut spiritualis, & sacrata potestas penes eos tantum resideat, qui Apostolis succedunt Episcopi ordinati. In S. Paginis, ad quas adversarii toties provocant, res hæc dudum decisa jacet. Paucos afferam textus ad rem sane clarissimos. *Omnis Pontifex* (ait S. Pau. Heb. 5. v. 1. *lus*) EX HOMINIBUS ASSUMPTUS *pro hominibus constituitur in iis, quæ sunt ad Deum.* Nec quisquam sibi sumit honorem, sed QUI VOCATUR a DEO tanquam Aaron, sic & Christus non semetipsum clarificavit, ut Pontifex fieret. Sic nos existimet homo ut MINISTROS CHRISTI, ET DISPENSATORES *1. Cor. 4. Mysteriorum Dei.* Dixit illis Spiritus Sanctus: segregate mihi Saulum & Barnabam in *Act. 13. v. 2.* opus, AD QUOD ASSUMPSI EOS. Attendite vobis & universo gregi, in quo vos Spiri-

*Act. 20.
v. 28.*

tus Sanctus posuit Episcopos REGERE *Ecclesiam Dei.* En! Episcopi constituti sunt, ut regant Ecclesiam; ipsi sunt segregati ad opus Dei, ipsi sunt Ministri Christi, & assumpti ex hominibus, ut hominibus præsint in iis, quæ sunt ad Deum. Et licet etiam laici pertineant ad Ecclesiam, ejusque sint in Christo membra, isti tamen necesse habent, ut subsint potestatibus spiritualibus, in iis, quæ Deum, quæ fidem contingunt. Nempe est membrorum subordinatio, & certus Hierarchiæ ordo. Unum in Christo corpus sumus, ait gentium Doctor: *Sed si unum corpus oculus, ubi auditus? si totum auditus, ubi odoratus? nunc autem posuit Deus membra, unumquodque eorum in corpore, sicut voluit. - - Et quosdam quidem posuit Deus in Ecclesia primum Apostolos, secundo Prophetas, tertio Doctores &c. - Nunquid omnes Apostoli? nunquid omnes Prophetæ? nunquid omnes doctores?* Laici igitur sunt membra hujus corporis, id est, Ecclesiæ, talia sunt & clerici ac Episcopi. Verum in iis, quæ ad Deum sunt, & fidem attinent, laici sunt membra minus nobilia, quatenus potestati a Deo constitutæ subduntur, ab Episcopis frangendum fidei panem accepturi. Membra sunt etiam ipsi Episcopi, magis equidem nobilia, sed tamen uni capiti subdita, quod caput est Romanus Pontifex, ab ipso Christo Domi-
no

1. Cor. 12.

no constitutum. Huic dictum est: *Tu es Petra: & super hanc Petram ædificabo Ecclesiam meam: Tu pasce oves meas, agnos meos.* Huic igitur soli convenit suprema in omnes fideles potestas, jus convocandi Ecclesiæ Proceres, iisdemque in unum congregatis præsidendi. *Vide Part. 3. Diff. 4. Eros. Dogm.*

AD II. *Dist. Ant.* Nunquam Romanus Pontifex præfederat per se, ac in persona propria *Con. Ant.* per suos, quos ad concilium miserat, legatos *Neg. Ant. & Conf.* Attendantur ea, quæ in nostræ orthodoxæ sententiæ argumentum attulimus, responsionis sensus plusquam manifestus est. Imperatores in Orientis conciliis primam tenuerunt sedem, veluti *locum honoris*, qui ipsis concessus fuit tanquam præcipuis Ecclesiæ defensoribus. At propterea neque Iudices fidei sunt agniti, neque jus ferendi suffragium possederunt; imo Synodus Ephesina II a tota retro antiquitate *Synodus prædatoria* nuncupata fuit, quod in ea legatis Pontificis denegatus sit primus judicandi locus, quod Theodosius Junior Imp. sibi arrogaverit jus suffragii, quod eidem veluti Præsidem præfecerit Dioscorum Alexandrinum. Quæ omnia firmo sunt argumento, non Principi laico, non Episcopo, sed soli Romano Pontifici competere jus præsidendi conciliis, tota antiquitate ita te-

*Vide Part. 2.
Dissert. 3.
pag. 115. in
nota y.*

*Theodoretus
l. 5. Hist.
Eccl. cap. 9.*

*Vide Part. 2.
Dissert. 3.
pag. 105. in
nota k.*

stimonium perhibente. Cæterum quod de concilio Constantinopolitano I & II additur, omni sane efficacia caret. Nam licet concilium Constantinopolitanum I a solis Episcopis Orientis celebratum fuerit, hoc tamen non contigit sine DAMASI Rom. Pontificis consensu, imo DAMASUS fuit, qui per litteras THEODOSIUM Seniores Imp. piissimum Principem admonuit, eidemque author exstitit, ut Orientis præsules in unum invitaret. Et quantumvis DAMASUS nec per se, nec per legatos concilio adfuerit, ipse tamen Romæ eodem tempore, eademque de causa, ad Macedonianam nempe hæresin supprimendam, aliud celebravit concilium, in quo cum Occidentalibus Episcopis rata habuit, quæ Constantinopolitana Synodus circa damnationem Macedonii, ac fidei decreta pertractavit. Concilium Constantinopolitanum II equidem a solis iterum Episcopis Orientalibus celebratum fuit, VIGILIO tunc temporis Pontifice, licet humanissime invitato, nec tamen vel per se, vel per suos legatos præsentem, quamvis de cætero consenserit in celebrationem concilii, hujusque Præsidem EUTYCHIUM Patriarcham Constantinopolitanum. At quis nescit, hoc ipsum concilium tam diu non fuisse ab Ecclesia receptum velut *Oecumenicum*, seu legitimum, quamdiu VIGILIUS Papa illud non

non approbavit, eidem cum tota Occi- *Vide Part. 2.*
 dentali Ecclesia accedens? Sane in rem *Dissert. 4.*
 sunt notissima duorum Imperatorum, *pag. 125. in*
 CONSTANTINI M. & SIGISMUNDI exem- *nota i.*
 pla. Ille in concilio Nicæno I ne qui-
 dem eo federe loco voluit, qui Episco-
 pis tribuitur, voce Imperatore pio
 æque ac prudenti digna publice profes- *Rufinus l. 1.*
 sus, se non Episcopos judicare, sed se *Hist. Eccl.*
 ab Episcopis judicandum esse. Iste, Si- *c. 1.*
 GISMUNDUS nempe, in concilio Constan-
 tiensi deposito Imperii diademate ad pe-
 des JOANNIS XXIII procubuit, profu-
 sisque illos rigavit lachrymis, piissimo
 præterea veneratus osculo. Si hoc co-
 ronata capita, quomodo excusari pote-
 runt non nulli non satis emunctæ naris
 fcioli, qui turbulentis nostris tempori-
 bus Pontificem pene minoris habent,
 ac privatum doctorem quemquam, aut
 eruditum inter acatholicos historicum,
 cujus vanam eruditionem, aut nominis
 gloriam doctrinæ & declarationibus, imo
 dignitati quoque & honori Romani Pon-
 tificis, qui tamen est unctus Domini,
 longe præponere videntur. At nempe
 erravero, si horum fidem *Politicam*, &
 eos Semi-Catholicos dixerò? (b)

(b) 4

AD III.

(b) Qua de re ipſus teſtimonium perhi-
 bere poſſum. Edidi paucis abhinc annis S. GRE-
 GORIUM

AD III. *Dist. Ant.* Non est necesse, ut sit Præses semper per se *Con. Ant.* ut sit Præses per suos Legatos *Neg. Ant.* Enimvero si neque per se, neque per suos legatos concilio præsidet, concilium utut *convocatione* generale, nunquam tamen erit *celebratione* oecumenicum, nisi in suis saltem legatis concilio adsit, aut postea illud approbet, quare ratione vere adhuc dici potest, quod concilio præsideat. Atque hinc etiam falsum est, quod concilii Præsides sint constituendi ab Imperatore, aut eligendi communi concilii suffragio. Utrumque sua autoritate & robore caret, si Pontificis Romani confirmatio & consensus

GORIUM M. una cum Scholis Catholicis defensum adversus Jacobum BRUCKERUM, notum Catholicarum Scholarum & Romani Pontificis zoilum. Causa princeps erat, quod Scholas nedum Catholicas, sed ipsum præprimis Pontificem Romanum calumniis sane non tolerandis petierit. Quis *sincere catholicus* asseret, me male egisse, cum imposturas detexi, juventutem meliora edocendo? asseruit tamen quidam nostræ Baviaræ *Spiritus Fortis*, qui ut *eruditus* audiat, maluit defendere BRUCKERUM, hominem A catholicum, quam Pontificem a maximis calumniis liberum. Verum Deus nostram præservet Patriam ab hujus generis eruditis, quibus A catholicus scriptor & Apostolicæ fedis hostis magis cordi est, quam innocentia supremi Ecclesiæ Capitis!

sensus deest. Cæterum in Nicæno I præfedit equidem Cordubensis Episcopus, Magnus ille Osius, sed una cum aliis a SYLVESTRO I Pontifice veluti summæ sedis legatus ad concilium missus. Quid de concilii Constantinopolitani I Præside dicendum, immediate supra explicavimus. Circa concilii vero Chalcedonensis Præsides HOLLAZIUS gravem in Historia lapsum fecit. Nulum enim ex iis, quos Chalcedonensi Synodo præfedisæ afferit, præfedisæ invenio, imo JUVENALEM Hierosolymitanum veluti unum ex conciliabuli Ephesini principibus Actione I sede sua dejectum deprehendo. ANATOLIUS autem Constantinopolitanus, cum in occisi FLAVIANI locum ab Eutychianis Episcopis substitutus fuisset, ipsemet fuit suspectæ fidei S. LEONI I, donec tandem per subscriptionem catholicæ formulæ probavit, se ab errore Eutychianorum abhorrere. Non ANATOLIUS igitur, neque JUVENALIS, sed alii præfederunt concilio, nempe *Paschasius & Lucentius* Episcopi cum *Bonifacio & Basilio* Presbyteris, quos S. LEO veluti suos legatos approbaverat.

§. III.

Quænam fit autoritas concilii generalis œcumenici in materia fidei & morum?

Concilium generale œcumenicum est infallibile. **R**ESOLUTIO DOGMATICA. *Autoritas concilii generalis œcumenici in materia fidei & morum est infallibilis. Ita Ecclesia Romano-Catholica, & S. Fides.*

PROBATUR. Ecclesia Christi est indefectibilis, siue non potest labi in errorem fidei, enimvero hoc est contra promissum Christi, quo edocemur, adversus hanc Ecclesiam portas inferi nunquam prævalituras esse. Id quod de Ecclesia differentes ad oculum demonstravimus. *Atqui* si concilium generale œcumenicum in materia fidei & morum foret fallibile, Ecclesia Christi posset deficere, & labi in errorem fidei; eo quod concilium generale œcumenicum repræsentet totam Ecclesiam, cui in omne tempus adpromissa est Spiritus Sancti assistentia, dicente CHRISTO: *Ecce ego vobiscum sum omnibus diebus usque ad consummationem sæculi: Spiritus Sanctus docebit vos omnem veritatem.* Ergo concilium generale œcumenicum tam parum errare potest deficiendo a fide, & in materia morum ac fidei labi in errorem, quam

*Part. 2. Dis-
sert. 3. Erot.
Dogm. §. 1.
& 2.*

*Matth. 18.
v. 20.
Joan. 16.
v. 13.*

quam parum vera Christi Ecclesia errare potest, & in ejusmodi errorem labi, utpote quæ teste S. CYPRIANO veluti Christi sponsa adulterari non potest, cum sit incorrupta & pudica. Atque hinc omni ejusmodi concilio generali œcumenico proprium est notissimum illud Apostolorum in concilio congregatorum effatum: *Visum est Spiritui Sancto & nobis.* Lib. de unico Eccl. Act. 15.

CONFIRMATUR. Si omnia retro sæcula perlustremus, præprimis illa, ubi fatentibus nostris adversariis vera Christi Ecclesia, ejusque fides certo incorrupta fuit, haud aliud quid certius deprehendimus, quam fidei morumque infallibilitatem conciliis generalibus œcumenicis a fidelibus ad unum omnibus unanimi voce attributam fuisse. Nemo audebat amplius infringere, quæ circa fidei & morum materiam ab illis decisa, & definita fuere. Si quis vero erat refractarius, a fidelium communione succisus inter hæreticos reputatus est, quia in SS. Paginis legitur: *Si quis Ecclesiam non audierit, sit tibi sicut Ethnicus & Publicanus.* Hinc Patrum vox: Sententiam, quæ in concilio generali œcumenico de rebus fidei concepta & lata fuit, esse ultimum judicium Ecclesiæ. Hinc ipsa concilia anathematis fulmine prosterunt, quos suis decisionibus obistentes deprehendunt. Confirma- tur. S. Aug. ep. 162. & S. Leo epist. 50. ad Martinum.

hendunt. Hinc, ut brevissima incedam via, patrumque formalia verba quoad substantiam doctrinæ tantum exprimam, omnium loco S. AMBROSIIUM loquentem induco : *Sequor* (inquit ille) *tractatum Nicæni concilii, a quo me nec mors nec gladius separare poterit.* En! Patres tantam habuere, & habendam esse conciliis œcumenicis fidem, ut nulla ab ipsis ratione sit discedendum, imo pro eorum decretis etiam moriendum. Id quod nedum verbis docuerunt, sed vel maxime ipso comprobarunt facto, cum plures eorum, data occasione, martyrium subierint, suo sanguine consignantes sacramentam conciliorum fidem.

Ipsos postulo adversarios, an prudenter huic asserto se opponant? Iudicem controversiarum fidei agnoscere necesse habent, sique hoc inficias eunt, sine fronte se esse probant. Nam si nullus in hac parte iudex, quem singuli respicere, & omnes revereri debent, fides nostra erit confusio Babylonica, & tetrum chaos. Quivis assumet sibi officium doctoris fidei, & docebit, quæ aut concupiscentia ipsi dicat, aut ignorantia suggerit, aut superbiæ partus, privatus spiritus, somniat. Evolve venerandam antiquitatem, integræ hæresum phalanges occurrent, irrefragabiles asserti testes. Igitur iudex
sit

fit oportet, qui fidei controversias dirimat. Verum quem judicem hac in re adversarii habent? Pontificem Romanum repudiant, illumque Christi Vicarium, & Ecclesiae caput præfracte negant. Sacram Scripturam equidem sæpius invocant, sed hæc ipsa est, quæ interprete indiget, ut ejus rite intelligatur sensus. Spiritum privatum frustra obtendunt, quia est spiritus nequitiae, & foecundum dissensionum semen. Si itaque adversarii concilii quoque œcumenici auctoritatem respuunt, si ipsi subesse recusant, si ejus decreta, & fidei definitiones contemnunt, nullum habebunt fidei judicem, nullum rerum credendarum interpretem, ac vel ideo eorum fides est plusquam confusio Babylonica, eorum doctrina teterrimum chaos. Tollamus e medio concilia œcumenica, nunquid e cineribus suis impune resurgent hæreses, quotquot olim proscriptæ fuerunt, & ipsi etiam adversarii ejurant. Clamare poterunt, & clamare altum, se injuste a synodo Nicæna, Constantino-politana I, Ephesina & Chalcedonensi, (studio has synodos enumero, etiam adversariis probatas) damnatas esse. Quis in systemate adversariorum eadem modo damnet hæreses? Non Romanus Pontifex; huic enim secundum eorum principia, non est habenda fides. Non Scriptura; hæc enim pluribus in

*Vide P. 1.
Diff. 1. Error
Dogm. §. 3.
pag. 50. &c.
Loc. cit.*

locis est obscura, ab hæreticis omni tempore male exposita, & usurpata. Non spiritus privatus; hic enim gratis prætenditur, & hæreticorum quivis de illo gloriari potest. Non Pastor aut unus, aut omnes; hi enim suo abundant sensu, & quia sibimet ipsis non parum contradicunt, in materiis quoque fidei clarum argumentum exhibent, se non habere assistentiam Sancti Spiritus; ut ipsis tuto fides haberi posset. Mendacii sæpius convincuntur, ac vel ideo fidei controversiarum judicis officium pessime sibi arrogant. Cum ergo res ita sit, velint nolint, concilium generale œcumenicum infallibilis authoritatis censere debent; aut si hoc recusant, non habent fidei interpretem, qui quam necessarius sit, nemo inficiari potest, nisi effusæ temeritatis & frontis homo, eo quod absente hoc interprete nullus futurus sit litium finis, nullusque in Ecclesia ordo.

Vindicatur Resolutio ab oppositis.

Impugnatur.

OPPONES I. Patres primitivæ Ecclesiæ parum detulerunt conciliis; imo illa sæpe repudiarunt, sæpe asseruerunt, quod emendari possint, sæpe etiam publice professi sunt, quod illorum authoritate non stringantur. Certe S. GREGORIUS Nazianzenus ita scribit: *Ego, si vera scribere oportet, ita omnino affectus sum,*

*Epist. ad
Procopium.*

ut omnia Episcoporum concilia fugiam, quia nullius concilii lætum finem vidi, nec quod depulsionem malorum potius, quam incrementum & accessionem habuerit. S. AUGUSTINUS: Concilia priora possunt a posterioribus Lib. 2. de bæ emendari. Idem de concilio Nicæno I ptismo c. 3. disputans cum Maximino Ariano ait: Nec ego Nicænum, nec tu Maximine debes Ariminense tanquam prædicaturus proferre concilium, nec ego hujus authoritatis, nec tu illius detineris. Ergo secundum Patrum primorum doctrinam concilia non sunt infallibilis authoritatis, nec tantæ fidei, ut illis detineamur.

II. Non pauca concilia generalia jam turpiter errarunt, non tantum in quæstionibus facti, quemadmodum ipsimet de concilio generali VI fatemur, verum etiam in rebus & materiis fidei. Sic novimus de concilio Nicæno I, quod statuerit ab hæreticis baptizatos rebaptizari, cum tamen in Ecclesia Romano-catholica sit fidei dogma: baptismum hæreticorum esse validum. Sic novimus de concilio Ariminensi, quod formulæ Arianae consenserit, suum adscribens nomen. Sic novimus de concilio Constantinopolitano II, generali V, quod damnaverit tria famosa illa capitula Theodori Episcopi Mopsvesteni, Theodoretæ Episcopi Cyrensis, & Ibæ Episcopi Edissenæ, quæ tamen capitula in synodo Chal-

Vide Part. 3.
Dissert. 4.
Eror. Hist. 5.
3. de Hæno-
rio I.

cedonensis, generali IV, approbata fuere; ubi certe aut synodus Constantinopolitana, aut Chalcedonensis in fide erravit. Sic novimus denique, quod synodus *Nicæna II*, generalis VII, imaginibus sanctorum decreverit cultum latriæ exhibendum, propter quem fidei lapsum a synodo Francofordiensi reprobata fuit, ejus doctrina ut hæretica damnata. *Ergo &c.*

III. Infallibilitas concilii generalis unice pendet a facto historico. *Ergo* majorem fidem non meretur, quam historicam. *Ant. prob.* Ut concilium aliquod sit generale œcumenicum, fatentibus nobis, requiruntur certæ conditiones, quarum una absente jam non amplius œcumenicum erit. *Atqui* omnes conditiones adfuisse, non aliter rescimus, quam ex historia; cum hoc sit factum mere historicum. *Ergo* infallibilitas concilii pendet a facto historico, consequenter, nec majorem meretur fidem, quam historicam, quæ sæpe nutat.

IV. Non est cœtus hominum, qui sit fallibilitatis expers; enimvero licet in unum multi congregati, manent tamen omnes in humana conditione positi, cui errare vel maxime proprium est. *Ergo* si quivis hominum cœtus errare potest,

test, cur concilium generale œcumenicum errore eximamus, cum tamen etiam sit cœtus hominum. Atque hinc evenisse credendum, quod ipsa concilia generalia non statim fuerint ubique locorum recepta, aut acceptata; cujus rei exemplum habemus in concilio generali V., quod ab ecclesiis Hispanicis per multos annos non fuit susceptum, & in ipso *Tridentino*, generali ultimo, quod in Galliis non receptum fuit. *Ergo &c.*

RESPONDEO AD I. *Dist. ant.* Parum Vindica-
detulerunt conciliis generalibus œcumenicis, *Neg. ant.* Conciliis quibusdam particularibus, præprimis iis, qui ab hæreticis celebrata fuere *Con. ant. Neg. conf.* Quid Patres antiqui detulerint conciliis generalibus œcumenicis, non est necesse, ut efferam. Qui legit concilia generalia, horumque formas & decisiones, rem in meridie videt. S. GREGORIUS Naz. loquitur de conciliis Arianorum tunc temporis frequentissimis, quorum exitus semper infustus fuit, fructu & fine carens. Nunquid ipse GREGORIUS in concilio *Constantinopolitano I*, generali II, contra Maximum Cynicum Constantinopolitanæ sedis invasorem egit, eo depulso sedi restitutus? Quamvis S. Doctor reducendæ pacis gratia ultro postea cesserit suo jure. S. AUGUSTINUS in primo loco intelligendus est de emen-
Pars IV. (c) *datio.*

datione conciliorum in materia disciplinæ, quæ variari potest, aut in quæstione meri facti particularis, non vero de emendatione in materia fidei & morum, in qua ea infallibilia asserimus. In postremo loco aliud non intendit S. Doctor, quam ut Maximinum scopo affigeret, & inter disputationis limites contineret. Maximinus siquidem argumentorum pondere pressus scopum avertere voluit, ad concilium Ariminense confugiens. S. Augustinus voluit dicere: abstrahamus modo uterque a concilio, tu ab *Ariminensi*, ego a *Nicæno*, & scopo inhærentes terminemus controversiam nostram. Cæterum dum alio in loco S. Augustinus scribit: concilium *Sardicense* errasse, non loquitur de concilio Sardicensi, quod suo in loco complementum & appendicem concilii Nicæni I diximus, sed de alio, quod Ariani ibidem celebrarunt.

Part. 2. Diss. 3. pag. 102.

AD II. *Neg. ant.* quod subjunctis probationibus minime evincitur. Concilium *Nicænum I* rebaptizari iussit ab hæreticis baptizatos; verum nequaquam omnes, sed illos tantum, qui a *Paulianistis* sine expressione SS. Trinitatis, proin invalide baptizati sunt. Cæterum quod ipsum hæreticorum baptismum cum legitima forma collatum approbaverit, ex eo satis superque constat, quod alios hæreticos,

ticos, uti *Novatianos*, per solam manuum impositionem receperit, & S. Augusti-*Can. 8.*
 nus in hoc ipso concilio decisam refe-
 rat controversiam de non rebaptizandis
 hæreticis. (c) Concilium *Ariminense* *Lib. 2. de ba-*
 equidem erravit errorem facti, quia au-*ptismo c. 4.*
 res nimium pronas adhibuit simulatæ
 Arianorum fidei, attamen mente & ani-
 mo nunquam descendit in Arianam per-
 fidiam. Taceo: quod non fuerit con-
 cilium generale œcumenicum, eo quod
 a nullo Pontifice approbatum fuerit,
 (c) 2 imo

(c) S. AUGUSTINUS refert: controversiam
 de non rebaptizandis hæreticis fuisse termina-
 tam in aliquo concilio *plenario*, hocque conci-
 lium dicit celebratum ante ortum & nativitatem
 suam, illudque nominat concilium *universæ Ec- Loc. cit. c. 9.*
clesiæ, sanctum, & quod cunctas gentes ligat. At-
 qui ante S. Augustini ortum & nativitatem nul-
 lum aliud ejusmodi concilium celebratum fuit,
 præter Nicænum I. Ergo etsi non nominet ex-
 presso vocabulo hoc concilium, aliud tamen in-
 nuere noluit, quam hoc ipsum Nicænum I.

Nec dicas. Eadem controversia fuit decisa in
 concilio Arelatensi I, quod æque ante ortum & *A. C. 314.*
 nativitatem S. Augustini celebratum fuit. Ergo
 S. Augustinus hoc Arelatense, non autem illud
 Nicænum innuere voluit, præprimis cum in
 Arelatensi de hac re habetur canon clarus, sc.
 octavus, non item in concilio Nicæno. Nam
respondeo: Con. ant. Neg. conf. Concilium Arela-
 tense siquidem non est concilium *totius orbis,*
 &

imo ipse Pontifex LIBERIUS, & Patres concilii, postquam libertati restituti sunt, illico reclamarunt, quidquid in concilio vi, fraude, & miseriis adacti egerunt. Concilium *Constantinopolitanum II* juste damnavit tria illa famosa Capitula, sed negatur suppositum, quod hæc sint unquam a concilio Chalcedonensi approbata; unde neutra synodus erroris argui potest, quemadmodum cogitanti res

*Vide Part. 2. palam illucescet. (d) Quid de synodo
Diff. 3. pag. Nicæna II & Francofordiensi sentiendum
123. in not. g. veniat, immediate postea declarabimus.
& pag. 125.
in not. i.*

AD

& plenarium, sed quorundam duntaxat Episcoporum Occidentalium. Ad additum dico: quod concilium Nicænum I satis clare veritatem baptismi hæreticorum innuerit, ipso nimirum facto, quia hæreticos *Novatianos* sola manuum impositione recepit. Taceo, quod etsi inter eos canones, quos modo habemus, non reperitur canon, in quo expresse declaratur valor baptismi ab hæreticis collati, authoribus tamen pene omnibus certum sit, plures a concilio Nicæno I fuisse editos canones, quam modo habemus, eorumque plures periisse.

Vide Part. 2.

Diff. 3. pag.

102. in not. i.

(d) *Nec dicas: Concilium Chalcedonense recepit inter Patres horum capitulorum authores, sc. Theodoretum & Ibam. Ergo eorum quoque scripta approbavit. Nam respondeo: Dist. ant. recepit eos, postquam abjurarunt Nestorii doctrinam Con. ant. Secus Neg. ant. & conf.*

AD III. *Neg. ant.* Concilii enim generalis œcumenici infallibilitatem derivamus ab assistentia Spiritus Sancti, quæ Ecclesiæ in illo congregatæ certo promissa est; illud autem factum historicum se habet mere extrinsece, nec ad aliud servit, quam ut Concilium *legitimum* vel *œcumenicum* resciamus. Unde *ad prob. Con. Maj. Dist. Min.* non aliter rescimus, quam ex historia, conjuncta tamen cum communi totius Ecclesiæ consensu *Con. Min.* ex historia qualicumque *Neg. Min. & conf.* Historia, cui accedit communis totius Ecclesiæ consensus, nobis certitudinem facit moralem, quod omnes adfuerint conditiones, præprimis si Romanus Pontifex ejusmodi concilium suo confirmat calculo, suamque auctoritatem superaddit.

AD IV. *Dist. ant.* Cui non est adpromissa assistentia Spiritus Sancti *Con. ant.* Cui est adpromissa *Neg. ant.* Concilium generale repræsentat totam Ecclesiam; toti Ecclesiæ est adpromissa assistentia Spiritus Sancti; ergo etiam concilio; unde est specialis cœtus, privilegium infallibilitatis a supernis habens. Nec quod additur, quid evincit. Concilia generalia œcumenica ab orbe catholico universo suscepta fuisse quoad decisiones fidei, quamprimum constitit de eorum approbatione, & legitima celebratione,

in historia Ecclesiastica hospes sit, qui ignoret. *Constantinopolitanum II* ideo duntaxat a quibusdam ecclesiis, uti Hispanicis, non statim receptum fuit, eo quod non illico constaret de ejus approbatione per VIGILIUM Pontificem & subsequentes Pontifices superaddita. *Tridentinum* vero licet quoad quædam decreta disciplinam concernentia non fuerit in Galliis statim receptum, quia hæc decreta videbantur Ecclesiæ Gallicanæ privilegiis contraria, fuit tamen illico acceptatum quoad fidei dogmata, & Ecclesiæ definita, secundum quæ aut in quibus conciliis vindicamus infallibilitatis donum.

EROTEMA HISTORICO-CRITICUM

*De
Iis, quæ circa Concilia ex Historia
scire oportet.*

§. I.

Quid de Concilio Nicæno II,
& Francofordiensi dicendum
sit?

Notio præ-
via.

NOTIO PRÆVIA. Protestantes, qui cultui imaginum sanctorum bellum movent, illumque veluti superstitiosum in nobis

nobis Catholicis traducunt, concilium Francofordiense (quod tamen est particulare) persæpe in medium afferunt. Hinc operæ pretium, ut dogmaticæ Theologiæ Tyronibus eam, quam decet, de hac re eruditionem subministrem. Est vero advertendum, quod adversus Iconoclastas, qui sc. imagines Sanctorum in Oriente extreme insequabantur, sævitiam impiam promovente LEONE Isaurico, dein CONSTANTINO Copronymo, huiusque filio LEONE IV, paternæ impietatis ex asse hærede, quod inquam adversus Iconoclastas sæculo VIII celebrata fuerit sub Hadriano I NICÆNA synodus II, inter generales VII; in qua usus & veneratio SS. imaginum probata, & veluti a primis Ecclesiæ exordiis recepta declarata fuit, damnatis omnibus ut hæreticis, qui contrarium aut sentire, aut evincere laborarent; hæcque SS. synodus tantam sibi apud Orientales auctoritatem conciliavit, ut dies, qua finita fuit, inter festa ex menologio commemoretur.

A. C. 787.

*Vide Part. 2.
Diff. 3. pag.
139.*

Verum quam magnæ auctoritatis hæc synodus Orientalibus fuerat, tam injuste exceperunt ipsam Occidentales quidam Episcopi, præcipue Galli, qui trecenti & ultra Francofordiæ ad Mœnum in unum collecti eandem conspirantibus

A. C. 794.

calculis damnarunt, & quidem propter

doctrinam, quam de cultu imaginum tradiderat. Quod factum Protestantes altum efferunt, nedum ex eo inferendo, concilia generalia erroribus fidei obnoxia esse, sed etiam cultum imaginum ex ipsa catholicorum Patrum doctrina illicitum esse & superstitiosum. Neutrum cum fundamento rite inferri palam faciat sequens

Synodus
Franco-
fordien-
sis
damnavit
synodum
generalem
VII.

RESOLUTIO. Concilium Francofordiæ ad Mænum ab Episcopis Occidentalibus celebratum equidem damnavit synodum Nicænam II, generalem VII; at propterea nec synodo generali VII, nec dogmati catholico de imaginum cultu præjudicium fieri potest. Ita Catholicorum criticorum certa sententia.

PRIMA PARS constat ex canone II, quem Francofordiense concilium ita adornavit: *Allata est in medium quæstio de nova Græcorum synodo, quam de adorandis imaginibus Constantinopoli fecerunt, in qua scriptum habebatur, ut qui imaginibus sanctorum ita ut Deificæ Trinitati servitium, aut adorationem non impenderent, anathema judicarentur, quam adorationem & servitutem concilii nostri Patres omnino contempserunt, atque consentientes condemnaverunt.* Ex hoc canone palam est, Patres Francofordienses damnavit cultum imaginum in synodo Nicæna decretum. Ergo ipsam quoque damnarunt Nicænam synodum, dicente

ADONE

ADONE Viennensi Episcopo in suo chronico: *Habita est pseudo-synodus in Oriente, Ætate VI. quæ a Græcis vocatur synodus VII œcumenica pro imaginum cultu, quæ demum abrogata fuit in synodo Francofordiensi sub Carolo M. regnante. Ergo synodus Nicæna II a Francofordiensi reipsa damnata fuit.*

SECUNDA PARS constat ex eo, quod Non tam Patres Francofordienses de doctrina Nicænæ synodi circa imaginum cultum non cit autho- fuerint rite informati. Enimvero recitanti ejus- tatus canon docet, eos existimasse, a dem, Nicæna synodo imaginibus fuisse decre- tum cultum *latriæ*, qualis Deificæ Trini- tati exhibetur. Atqui hoc prorsus alie- num fuisse a Nicæna synodo, constan- ter probatur ex professione fidei, quam hæc ipsa veneranda synodus condidit, in qua ita legimus. *Definimus cum omni* Sess. VII. *diligentia & cura, ut sanctæ imagines - - - in Ecclesiis, in vasis, in vestibus, in parie- tibus, in domibus, in viis publicis licite col- locentur; - - - eisdemque salutationis & adorationis honor exhibeatur, non autem VE- RA LATRIA, quam fides nostra imperat, & quæ soli Divinæ naturæ competit. Oblationes ta- men suffitorum & luminarium fiant ad eun- dem modum, quo crux, Evangelia, aliæque res sacræ coluntur, idque a veteribus Christia- nis in consuetudinem adductum est. Imagi- nis enim honor in prototypon resultat, & qui adorat imaginem, in ea adorat descriptum*

argumentum. Sic Patrum nostrorum disciplina obtinet, & Ecclesiae catholicae docet traditio. Sic & Pauli praecepto inherentes servamus traditiones, quas suscepimus. Igitur qui ausi fuerint aliud sentire, & docere, aut more impiorum haereticorum Ecclesiae traditiones contaminare, aut novam afferre doctrinam contra consuetudines Ecclesiae, Evangelium, crucem, imagines & sanctorum reliquias, aut vasa sacra, aut venerabilia monasteria violare, si fuerint Episcopi, aut clerici, deponuntur, si monachi vel laici, communionem privantur. En! volui hanc professionem fidei synodi Nicenae studio apponere, ut eam exhibet FLEURIUS. Apparet ex ista I. synodi Nicenae Patres decrevisse cultum imaginum secundum traditionem antiquam. II. Eisdem venerationem distinctam a latria, soli Deo debita, imaginibus exhibendam voluisse. Cui decreto subscripserunt Legati Pontificis ADRIANI I, & omnes Episcopi numero trecenti, cum quibusdam Presbyteris & Diaconis, qui nomine absentium Episcoporum manum suam & nomen apposuerunt. Ergo Nicæna synodus nunquam docuit, aut decrevit, sanctorum imaginibus esse exhibendum cultum latriæ, qualis exhibetur Deificæ Trinitati. Ergo Patres Francofordienses de doctrina hujus synodi non erant rite informati, cum eam condemnarint veluti docentem, sanctorum imaginibus debe-

1. Thessal. 2.

2. 14.

Hist. Eccl.

tom. X, pag.

496.

ri cultum latriæ, qualis debetur Deificæ Trinitati.

TERTIA PARS constat inde; quod Nec do- Patres Francofordienses tantum damna- gmati Ca- rint cultum *latreuticum* SS. imaginibus ex- tholico. hibendum ut Deificæ Trinitati; id quod dogmati catholico non tantum non est contrarium, sed apprime conforme, quoniam Ecclesia Romano-catholica nullibi locorum, & nullo tempore docuit, SS. imaginibus, aut etiam ipsis sanctis esse exhibendum cultum *latriæ*, qui Deificæ Trinitati exhibendus.

Cæterum quod Patres Francofor- Galli ali- dienses debitum non negarint cultum quem ima- imaginibus, multiplici momento com- ginibus probatur. Siquidem notum est factum cultum SERENI Massiliensis Episcopi, qui sub ini- nunquam tium sæculi VII, cum populum sibi con- negarunt. creditum ad adorandas imagines nimis propensum observasset, omnes imagines e templis sustulit. Ergo in Gallia tunc temporis jam invaluit usus imaginum, quamvis in Diœcesi SERENI, ut fieri solet, non sine abusu plebis simplicis. Dein Galli nullibi inficias ivere, imo publice professi sunt, crucem Christi colendam esse & honorandam, illam salutando, ad illam caput inclinando, & procumbendo, utut mente in Christum directa. Demum ultro etiam fatebantur, quod reli-

reliquiæ & imagines Sanctorum cultu ac veneratione dignæ sint. Ergo circa dogma fidei, quod præcise cultum imaginum concernit, non erant illi Patres contrarii, sed duntaxat circa modum cultus, quem a Nicæna Synodo per errorem arbitrabantur *Latreuticum* imaginibus decretum.

Vindicatur Resolutio ab oppositis.

Impugna-
tur.

OPPONES I, *contra I partem*. Patres Francofordienses damnarunt Synodum, quæ fuit Constantinopoli celebrata. Atqui Nicæna Synodus non fuit Constantinopoli celebrata. Ergo Patres Francofordienses eandem non damnarunt. Minor est certa, & Major patet ex adducto canone, qui expresse ita dicit: *Allata est in medium quæstio de nova Græcorum Synodo, quam de adorandis imaginibus CONSTANTINOPOLI fecerunt.*

II. *Contra II partem*. Non est credibile, quod tot Patres ignoraverint doctrinam Nicænæ Synodi, quæ tamen in recenti memoria, utpote ante septennium primum celebrata, esse debuit, præsertim quia fuit Synodus Oecumenica, seu Generalis, quæ totam Ecclesiam contingit. Ergo inane effugium est, dicere: hos Patres damnasse Nicænam Synodum ex ignorantia, consequenter dum damnavit, non potest non fieri

fieri præjudicium Nicænæ Synodo. Ta-
ceo, quod legati Pontificis ADRIANI I,
qui ipse per suos legatos Nicænæ Syno-
do præfederat, in concilio Francofor-
diensi præfentes fuerint, qui utique mo-
nuissent Patres, si eos tam enormiter
errare deprehendissent circa Nicænam
Synodum.

III. *Contra III partem.* Patres Fran-
cofordienses attendebant doctrinam &
traditionem suæ præprimis Ecclesiæ Gal-
licanæ. *Atqui* tantum abest, ut cultus
imaginum pro dogmate in Gallia fuerit
receptus, ut potius semper reprobatus
fit. Argumento est vel ipsum exem-
plum SERENI Massiliensis Episcopi, qui
omnes imagines confregit, & desuper
etiam a GREGORIO M. in quadam epi-
stola laudatus fuit. Huc pertinet etiam
Synodus Parisiensis sub LUDOVICO Pio
& EUGENIO II celebrata, quæ imagini-
bus omnem cultum abnegavit. *Ergo*
Patres Francofordienses damnando Ni-
cænâ Synodum ipsi quoque dogmati
præjudicium intulerunt. *A. C. 825.*

IV. Nec sine ulteriori fundamento.
Certe in veteri Ecclesia ejusmodi cultus
nec vestigium offenditur, adeo, ut
gentiles Christianis sæpius objecerint,
quod *nullas aras, templa nulla, nulla simu-
lacula habeant.* Quare etiam S. AUGUSTI-
NUS *Lib. de fide
& Symb. c. 7.*

NUS ait : *Nefas est Christiano simulacrum Dei collocare in templo.* Paucis cuncta dixero, si dicam: statuas & figuras primum post Nicænam Synodum II introductas fuisse.

**Vindica-
tur.**

RESPONDEO ad I. *Neg. Maj.* Ratio negandi est, quia supponitur, inter Nicænam II & Francofordiensem Synodum fuisse pro cultu imaginum aliam tertiam Constantinopoli celebratam; quod suppositum ab omnibus eruditis exploditur, tum quia illius nullum habetur vestigium, tum quia teste Adone, cuius verba superius laudavimus, prædicti Patres damnarunt eam Græcorum Synodum, quæ pro cultu imaginum est celebrata, & *generalis VII* a Græcis appellatur. *Atqui* hæc Synodus est sola ea, quæ Nicæna II laudatur. *Ergo &c.* *Ad probat. Maj.* dico: hanc Synodum a canone adducto dici *Constantinopoli* habitam, probabilius, quia ab initio fuit convocata Constantinopolin, utut suborta Iconomachorum seditione sequenti anno Nicæam translata fuerit. FLEURIUS in sua historia autumat, id forte etiam contigisse ob locorum vicinitatem, quia sc. Nicæa non adeo longe distat a Constantinopoli.

A. C. 786.

A. C. 787.

Loc. cit.

AD II. *Neg. Ant.* Ratio negandi est; quoniam si adductus canon & prærecitata

tata professio fidei Nicænæ Synodi conferantur, omnino certum redditur, Patres Francofordienses errasse; cum Nicænæ Synodo imposuerint doctrinam, de qua illa ne quidem cogitaverat. Porro unde contigerit, ut Patres illi tam enormiter erraverint, haud facile assignatur. Plures credunt, id contigisse ex ignorantia linguæ Græcæ, aut etiam ex literis falsis Iconomachorum Orientalium, qui apud Gallos Nicænam Synodum falso accusabant, quasi imaginibus supremum statuisset cultum. Me quod attinet, utramque hanc conjecturam haud abjicio, addo tamen, ad errorem multum contulisse, quod Nicæna Synodus vocabulo *Adorationis* usa sit, & tunc temporis hæc Synodus jam fuerit in idioma latinum translata, sed infideliter nimis; adeo, ut Anastasius Bibliothecarius postea aliam adornarit. Quippe inter alia formula professionis, quam actione III deposuit Constantinus Cyprensis Episcopus, quæque in sensu Catholico ita sonabat: *Ego his decretis consentio suscipiens & amplectens sacras & venerabiles imagines, atque adorationem, quæ fit secundum latriam, soli supersubstantiali & vivificæ Trinitati impendo*; quippe, ajo, hanc formulam infidelis verfor ita latine dedit: *Suscipio & amplector honorabiliter sacras & venerabiles imagines secundum servitium adorationis, quod consubstan-*
tiali

tiali Trinitati emitto. Cæterum quod Synodus Nicæna fuerit œcumenica, & legati Pontificii interfuerint Synodo Francofordiensi, neutrum probat, Patres Francofordienses non potuisse errare. Non primum, quia illa Synodus tunc temporis solenni ritu, & missa ad universam Ecclesiam epistola ab ADRIANO I nondum confirmata fuit, ex quo Patres Francofordienses opinati sunt, eam Synodum esse mere nationalem Græcorum, in quam liberius agere haud horuerunt. Non secundum, quia nihil impossibile, si hi legati de doctrina Nicænæ Synodi non fuerint rite aut fatis instructi. Imo quis nescit, an non sint protestati, contra sententiam reclamando? Ego sane admodum probabile id judico, quantumvis in actis Francofordiensis concilii nihil desuper legendum proftet.

AD III. *Con. Maj. Neg. Min.* & dico: quod Galli nunquam sacris imaginibus suum negarint cultum. Diversam duntaxat aliamque habuerunt disciplinam, ritus illos externos, quos Nicæna Synodus licitos sanxerat, puta deosculationes, thymiamata, incensa, luminaria coram accensa, & capitis inflexiones admittere recusantes, utpote qui ritus tunc temporis in Gallia soli Deo impendebantur. Igitur circa fidei dogma

ma de imaginum cultu cum Orientalibus non certabant, quamvis tot signa externa, quæ disciplinam contingunt, imaginibus exhibere reformidarent, ne rudibus præberent superstitionis anam. Cæterum fateri tenentur redivivi nostri Iconomachi, Calvinistæ & Lutherani, Nicænæ Synodo ab universo orbe catholico subscriptum fuisse longo tempore, antequam ipsi imaginum cultum impio dente arrodere cœperunt. Exemplum SERENI Episcopi nihil evincit, eo quod ille imagines, ut dictum fuit, non eliminaverit e templis, quasi earum cultum fidei principiis adversum æstimaret, sed quoniam observaverat, populum sibi creditum cultu, ac decet, majori easdem prosequi. S. GREGORIUS M quidem probavit SERENI zelum, factum tamen, quo imagines SERENUS confregerat, improbavit, scribit enim in laudata epistola: *Idcirco Scriptura in Ecclesiis adhibetur, ut hi, qui literas nesciunt, saltem in parietibus videndo legant, quæ legere in codicibus non valent.* En! Quid docuerit S. GREGORIUS VI Sæculi Pontifex? Quid approbarit in Sereno? an non hoc ipsum factum pro nobis efficaciter pugnet? Synodus denique Parisiensis non improbatum moderatum imaginum cultum, licet non admiserit cultum per tot signa externa ipsis exhibendum, præprimis

quia Græci hunc cultum *Adorationis* vocabulo efferebant.

AD IV dico : equidem fatendum esse, in ipsis Ecclesiæ incunabulis, ubi gentilium furor magis adhuc grassabatur, imaginum cultum minus frequentem fuisse. Nec erat fane de tempore, præsertim quia gentes sua ubique idola custodiebant; unde si Christiani multas etiam imagines aut statuas erexissent, simplices, rudes, & rerum ignari facile opinari potuissent, Christianos gentium ritus explere, vel saltem imitari. Interea nullum prorsus fuisse imaginum usum, asseri nequit. Certe THEODORUS Lector refert, EUDOXIAM ab urbe Hierosolymitana misisse ad PULCHERIAM imaginem Matris Christi Domini, quam S. LUCAS Evangelista pinxisse ferebatur. EUSEBIUS Cæsariensis de quadam Christi statua agens ait : non mirum esse, si gentiles a Salvatore nostro beneficiis affecti erga sacras imagines bene quoque affecti fiant, cum Petri & Pauli, Christique ipsius pictas imagines ad nostram usque memoriam servatas in tabulis viderimus. In sæculo IV vero, dum sensim decrevisset superstitionis periculum, usus imaginum frequentior esse cœpit, & sic deinceps magis & magis crevit ad augendam fidelium pietatem. Quod STATUAS attinet, verosimile est, illas primum

Lib. 1. Hist.

*Lib. 7. Hist.
Eccl. c. 18.*

mum post Nicænam Synodum II usurpari cœpisse; siquidem Synodus Nicæna *picturarum* tantum meminit, hasque solum venerationi exponendas commemorat.

SCHOLION I. Ad hunc locum referendi sunt famosi libri, qui *Carolini* nuncupantur, & in quibus adversarii adversus imaginum cultum suum Achillem invenisse arbitrantur. Aspexerunt hi libri publicam lucem opera TILLI Meldensis Episcopi, CAROLO M adscripti. *A.C. 1549.* Quid de libris Carolinis?
 Author horum acerbè invehitur in Synodum Nicænam, & quia hunc authorem Calvinistæ ac Lutherani CAROLUM M jactant, alta voce inclamant, quod etiam CAROLUS M, Princeps ex asse orthodoxus cultum usumque imaginum rejecerit. Duo itaque circa hos libros scire Tyroni necesse est; nempe I: an eorum author sit re ipsa CAROLUS M? & II: an faveant Lutheranis & Calvinistis? Duplici dubio duplex satisfaciat responsio.

RESPONSIO I. Quod libri, qui *Caro-* Sunt dubii
lini inscribuntur, sint re ipsa a CAROLO M authoris,
 scripti, nondum satis probatum est. Certe authores gravissimi in utramque partem acerrime super hoc disputant. Inter eos, qui affirmant, hos libros CAROLI M partum esse, legi poterit TOUR-

*Lib. 2. de
Imag. c. 14.
Tract. 14.
q. 7. de cul-
tu Imag.
In collectaneis
zit. Imago.
Part. 3. c. 2.
a. 7. de conc.
Nic. II. §. 5.*

*Ad An. Chr.
794. Tom. 6.*

*Tom. X. l. 44.
§. 59. ad An.
Chr. 794.*

*Nec fa-
vent ad-
versariis.*

*In can. 2. Fran-
coford.*

NELIUS in Tractatu de cultu Imaginum. Inter illos vero, qui sententiam negati-
vam tuentur, Em. BELLARMINUS, Em. GOTTI, PERRONIUS, & Cl. BINDER in suo præclaro Eruditionis apparatu. Sunt præterea, qui media incedunt via, & arbitrantur, eos libros non quidem ab ipso CAROLO M, aut ejusdem jussu scriptos fuisse, sed tamen CAROLO M oblatos, & ab hoc ad ADRIANUM I Pontificem missos, ut confutarentur. Huic opinioni si applicas, quod COINTIUS in Annalibus Ecclesiasticis sentit, nempe eos subinde interpolatos fuisse ac corruptos, & ego pronissimum assensum præsto, vel maxime, quia exploratum certumque est, HADRIANUM in proluxa epistola CAROLO M ad hos libros solide respondisse, eosque quoad singula integre confutasse. Qua de re consuli poterit FLEURIUS.

RESPONSIO II. Etsi etiam demus, hos libros reipsa CAROLO M, aut ejus saltem jussu scriptos esse, Calvinistis tamen & Lutheranis nequaquam favent. Quandoquidem illi, ut eruditissimus notat SIRMONDUS, nullibi locorum docent, imagines e templis abjiciendas esse & comburendas; sed potius volunt, ut ad excitandam in fidelium mentibus Sanctorum memoriam retineantur. Præterea continent dogmata, quæ Calvinistis & Luthe-

Lutheranis e diametro sunt adversa; ut, teste Cl. Biner, *Primatum Romani Pontificis, & ultimum circa controversias fidei iudicium, orationem pro defunctis, Eucharistiam tanquam verum & proprium sacrificium offerendum &c. &c.* Itaque libri Carolini, quos adversarii adeo jaçant, nedum ipsis favent, sed potius officiunt, & adversantur. Sed dices: si horum librorum author concedatur CAROLUS M, quare ergo tam acerbe invehitur in Nicænam Synodum? *Respondeo*: hoc ipsum denuo nobis suadere, quod Carolus non eorum author. At si tamen sit, dicendum: Carolo idem contigisse, quod toti Francofordiensi Synodo.

§. II.

Quid de Conciliis Pisano, Constantiensi, & Basileensi sentiendum sit?

NOTIO PRÆVIA. Horum concilio-
rum notitiam, dum de Ecclesia nobis
sermo fuit, satis accuratam dedimus,
quorsum lectorem remitto. Interea
succincte in memoriam revoco, concilium PISANUM fuisse celebratum tempo-
re Schismatis Occidentalis, ubi duo,
sc. GREGORIUS XII & BENEDICTUS XIII,
seu Petrus de Luna pro suprema Tiara
concertarunt. Cardinales hoc concilium

Notio prævia.

Part. 2. Dissert. 3. de conc.

XV Sec. pag. 243. &c.

A. C. 1409. lium indixerunt, ut sopito fatali schismate pax Ecclesiæ restitueretur.

A. C. 1414. Concilium CONSTANTIENSE in eadem causa coactum fuit a JOANNE XXIII, qui depositis Gregorio & Benedicto, ac Alexandro V in concilio Pisano electo, & brevi post mortuo successit.

Vide schismatis historiam

Part. 2. Dissert. 3. de

Rom. Pontif

Sæc. XIV. &

XV. pag. 224.

& 234.

A. C. 1431.

Concilium BASILEENSE indixit MARTINUS V, eoque mortuo congregavit EUGENIUS IV, qui illud postea dissolvit, & dissolutum primo Ferrariam, deinde Florentiam transtulit, unde concilium Florentinum longe celeberrimum. Hoc animadverso fit

RESOLUTIO CRITICA. Concilium Pisanum de anno 1409 celebratum; & concilium Constantiense conciliis œcumenicis jure adnumerantur, non autem concilium Basileense. Ita solida crisis.

Concilium Pisanum gen. œcumenicum est;

PRIMA PARS constat ex eo, quia hoc concilium Pisanum legitime deposuit GREGORIUM XII & BENEDICTUM XIII. Ergo debet esse legitimum, alias nec utraque Pontificis depositio legitima foret. *Ant. prob.* Tum ALEXANDER V ab hoc concilio electus, tum JOANNES XXIII Alexandri successor fuerunt legitimi Pontifices; enimvero utrumque (exceptis paucis Schismaticis) agnovit orbis Catholicus pene universus. Et quidem quoad

quoad ALEXANDRUM res manifesta est, quia hodiedum adhuc veros inter Pontifices numerari solet, Pontifice succedente Alexandrum VI se se appellante. Quoad JOANNEM vero res in comperto est, eo quod concilium Constantiense legitime convocaverit, ut nemo facile negabit. *Atqui* nec Alexander nec Joannes potuisset esse legitimus & verus Pontifex, nisi depositio Gregorii & Benedicti fuisset legitima. Ergo concilium Pisanum legitime deposuit Gregorium & Benedictum, consequenter est concilium legitimum & œcumenicum. Accedit, quod hoc concilium sit ab ALEXANDRO V legitimo Pontifice approbatum, quemadmodum in actis hujus concilii apud Lucam DACHERIUM, & in Lab-
Tom. 6. Spici-
legii.
Ad An. Chr.
1409. n. 7.
Concilium
Constantiense
pa-
riter :
Joanne XXIII
Episcopi
reprä-
sen-

SECUNDA PARS inde constat; quia concilium Constantiense habet omnia requisita ad concilium vere œcumenicum & generale. Inprimis namque fuit convocatum a legitimo Pontifice, nempe JOANNE XXIII, & tot re ipsa adfuerunt in eo Episcopi, quot sufficiebant repræ-

sentando totam Ecclesiam. Dein fuit approbatum a legitimo Pontifice, sc. MARTINO V, & denique nulli facta fuit in eo violentia, præterquam schismaticis, & hæreticis Wicleffo, Hufs ac Joanni Pragenfi, quorum damnatio erat alter concilii scopus.

Non item
concilium
Basileense.

TERTIA PARS ideo manifesta videtur, quoniam etsi concilium Basileense ab initio fuerit legitimum, a legitimo Pontifice MARTINO V convocatum, in fine tamen desit in conciliabulum; eo quod renitente EUGENIO IV Patres sane paucissimi, numero septem Basileæ remanserint una cum Cardinale quodam schismatico, EUGENIUM IV a Pontificatu deponentes, & injuste deposito subrogantes FELICEM V Pseudo-Papam. Quo ipso facto degeneravit in conciliabulum, sine capite, sine legitima auctoritate. Ergo conciliis œcumenicis adnumerari nec potest nec meretur.

Vindicatur Resolutio ab oppositis.

Impugna-
tur.

OPPONES I, *contra I partem*. Concilium hoc Pisanum non fuit congregatum ab ullo Romano Pontifice. Atqui ad concilium œcumenicum requiritur, ut convocetur a Romano Pontifice. *Er-
fert. 5. Erot. go hoc concilium non potest esse œcu-
Dog. §. 1. menicum. Taceo, quod per illud Schis-
ma potius auctum fuerit, quam subla-
tum,*

tum, eo quod duobus Pontificibus de Tiara certantibus tertius superadditus fuerit. Imo GREGORIUM XII ne quidem legitime depofuit, cum constet, hujus refignationem a Patribus Constantienfibus poſtea fuiſſe acceptatam, quod ſane fieri nequiviſſet, ſi antea fuiſſet legitime deſoſitus. Denique S. ANTONIUS hoc concilium rejicit veluti conciliabulum. *Ergo &c.*

3. Part. chro-
nicorum Tit.
22. c. 5. §. 2.

II. *Contra II partem.* Ad concilium œcumenicum requiritur, ut omnia ſine vi agantur, & præcipue ipſi Romano Pontifici nulla violentia inferatur. *Atqui* in concilio Constantienſi JOANNI XXIII fuit illata violentia, ut vel inde patet, quia propterea ex concilio clam aufugit. *Ergo &c.* Taceo: quod hoc concilium ſtatuerit Pontificem ſubjacere concilio, quo ſtante non amplius de-
ſendi poterit, Pontificem eſſe ſupra concilium. Dein concilia generalia œcumenica tantum numerantur octodecim, octo ſcilicet in Oriente, & decem in Occidente. *Atqui* ſi concilium Piſanum & Constantienſe deberent adnumerari conciliis generalibus œcumenicis, tunc plura quam octodecim forent numeranda. *Ergo &c.*

Seff. 4. & 5.

III. *Contra III partem.* Licet concilium Piſanum duos, & Constantienſe

tres deposuerit Pontifices, propterea tamen juxta nostra principia non excidit auctoritate concilii œcumenici. *Ergo* neque concilium Basileense propterea rejiciendum est, quod deposuerit EUGENIUM IV. Imo novimus, quod ejus decreta ut plurimum sint recepta. *Ergo* &c.

Vindica-
tur.

RESPONDEO ad I. *Dist. Maj.* Non fuit congregatum ab ullo Pontifice, fuit tamen postea tum ejus convocatio, tum ejus celebratio approbata a legitimo Pontifice, sc. Alexandro V *Con. Maj. Secus Neg. Maj. & sic Dist. Min. Neg. Conf.* Et si hoc concilium Pisanum primo fuerit indictum aut congregatum a Cardinalibus, ALEXANDER V tamen illius postea convocationem & celebrationem ratam habuit & confirmatam. Id quod sufficit ad concilium generale œcumenicum, ut patet ex concilio Constantino-

Part. 4. Dis. politano II, de quo superius diximus. sert. 5. Erot. Quod autem per illud non fuerit subla-
dogm. §. 1. tum schisma, nihil obest, quia hoc se-
§. 2. mere per accidens habet propter perti-
naciam depositorum, haud aliter ac per
alia concilia non statim penitus extin-
ctæ fuerint hæreses, ad quas configen-
das confluxere, quin propterea desinant
esse concilia generalia œcumenica. Res
patet in Tridentino. GREGORII XIII
resignatio fuit equidem a Patribus Con-
stan-

stantiensibus suscepta, sed non, ac si hi Patres existimassent, Gregorii depositionem non fuisse legitime factam in concilio Pisano, verum ex prudenti quadam œconomia concesserunt Gregorio hoc genus solatii, ut pacem Ecclesiæ eo felicius citiusque restituerent. S. ANTONINUS cum paucis aliis contra plurimos, præprimis nostra momenta, prævalere non potest.

AD II. *Con. Maj. Neg. Min.* Enimvero quod JOANNES XXIII ex concilio aufugerit, non fuit in causa violentia aliqua, sed ejus propria inconstantia animi, qua laborans noluit stare promisso & juramento, quod fecerat in ordine ad deponendum Pontificatum, si Ecclesiæ bonum exposceret. Hoc promissum ne exsolvere deberet, turpi se subduxit fuga contra spem & mentem omnium. Illæ sessiones IV & V, in quibus concilium supra Pontificem esse dicitur, non sunt approbatæ a MARTINO V, utpote qui duntaxat concilium approbavit quoad decreta in materia *fidei* conciliariter facta adversus hæreticos *Wicleffistas* & *Hussitas*, ut in actis concilii legere est. Ut nil dicam, harum Sessionum (quibus tamen nullus Pontifex præfederat) decreta intelligenda esse de Pontifice *dubio* in casu schismatis, ubi concilium potest declarare, quis certus

certus & legitimus Pontifex. Sane concilium non fuisse locutum de Pontifice certo, aut si de certo locutum fuit, non fuisse quoad hoc punctum a MARTINO V approbatum, inde satis superque palam est, quod MARTINUS V hæreticos, aut de hæresi suspectos inter alia interrogari jusserit: *An crederent, Romanum Pontificem habere supremam potestatem in Ecclesia Dei?* Si supremam? Ergo etiam supra concilium. Concilia generalia œcumenica numerant authores quidem octodecim, sed in numerum duntaxat mittunt concilia certo œcumenica, & propterea suo modo solenniora, quoniam in nulla sui parte positive reprobata sunt. Imo authores quam plurimi numerant concilia generalia œcumenica novemdecim, quæ inter concilium Constantiense suum locum occupat.

AD III. *Con. Ant. Neg. Conf.* Disparitatis ratio est, quod concilium Pisanum & Constantiense deposuerit Pontifices, qui licet certi & legitimi vi suæ electionis essent (excepto BENEDICTO) vi acceptionis tamen in ordine ad universam Ecclesiam fuerunt dubii. Econtra Basileense deposuit Pontificem tam materialiter, quam formaliter certum, sc. EUGENIUM IV, cui refragari nullum concilium potest, quia penes ipsum, concilia convocare, eisdem præsidere, & exigen-

exigente necessitate transferre. Cæterum decreta, si aliqua recepta sunt, non sunt recepta propter auctoritatem hujus concilii, sed propter suam utilitatem, & veritatem, quam forte ex se habent.

SCHOLION. Non possum non annotare, quod de concilio Basileensis, postquam in conciliabulum degeneravit, Præsides memoria dignum reperio. Erat is Ludovicus ALEMANNUS, Arelatenfis Cardinalis. Hic quamvis in concilio Basileensi EUGENIO IV vehementer restitit, imo continuando Basileæ concilio, eidem præsidendo, EUGENIUM depnendo, Antipapam FELICEM V opponendo, & siquæ alia tractando schisma promovit, post mortem tamen suam miraculis clarus exstitit; adeo, ut Pius II, qui sub nomine ÆNEÆ SYLVII eidem concilio Basileensi unacum Alemanno intererat, de ipso ita scribat: *In Arelate ad sepulchrum Ludovici Cardinalis S. Cæciliæ urbis Episcopi, quem Basileæ in confessu Patrum præsentem vidimus, magna miraculorum opinio orta est: & infirmorum frequens undique concursus spe sanitatis factus. Id quod etiam annotat Odericus RAYNALDUS, asserens, eundem ALEMANNUM a CLEMENTE VII Beatorum fastis adnumeratum fuisse. Duo hic observatione digna. Primum, quod etiam sancti pii-*
que

*In descriptione Europæ
c. 42.*

Ad A. 1450.

que homines facile errare queant, si pertinacius, quam oportet, adversus Romanam sedem agant. Secundum, nullum errorem esse tam gravem, qui poenitentia expiari nequeat. Erravit ALEMANNUS, cum EUGENIO concilium Basileense dissolventi restiterit, ei forte nimium addictus opinioni, *concilium esse supra Pontificem*. Errorem postea dele- vit, resipiscendo in charitate Dei viam æternitatis ingressus. Utinam! seque- rentur poenitentem, qui eundem secuti sunt errantem!

§. III.

An concilium Tridentinum
faveat attritioni charitatis initio
destitutæ?

Notio
prævia.

NOTIO PRÆVIA. Quanta sit inter do- ctiores de hac re controversia, ne- mo est, qui ignorat. Attritionem con- tingit ista in ordine ad Sacramentum poe- nitentiæ rite suscipiendum. Est vero attritio *dolor de peccato commisso ex inferio- ri, quam perfectæ charitatis Dei motivo oriundus*, puta, vel ex turpitudine pec- cati, vel gehennæ & poenarum metu, vel etiam ex concupiscentiali amore Dei. *Attritionis* vocabulo, quantum ad poeni- tentiam attinet, primitus usurpasse le- guntur Guilielmus Parisiensis, Alexan- der

der de Ales, & Albertus M, quamvis alia in notione, ac moderno tempore a quibusdam sumitur. Nempe hi sumunt attritionem pro dolore superius descripto; illamque ad reconciliationis gratiam intra Sacramentum obtinendam sufficere asserunt, dummodo sit supernaturalis fidei lumine illustrata, & ex solo pœnarum metu, aut concupiscentiæ amore originem proximam deducat. Illi vero attritionem equidem dicebant in dolore minus intenso constitutam, requirebant tamen adhuc aliquem charitatis benevolæ motum.

Nec credas hoc gratis asseri. Provoco ad priscorum Theologorum volumina, quæ magno numero appellat Carolus Witasse. (e) Et sane si hæc evolvimus, tantum abest, ut ante concilium Tridentinum Theologorum quisquam docuerit, dolorem sine omni motu charitatis sufficere ad rite suscipiendum Sacramentum pœnitentiæ, ut etiam unanimi pene sententia contritionem perfectam requisierint. (f) A sæculo 13tio
circa

(e) Tom. 5. de Sacram. Pœnit. a pag. 87. usque ad pag. 97. Item a pag. 165. usque ad pag. 175.

(f) Hæc sententia nec hodie ullo Ecclesiæ decreto confixa legitur. Imo in ipsa Tridentina

**L. 8. de pœ-
nit. c. 4.**

circa circiter usurpari cœpit nomen attritionis, quantumvis non, ut dictum est, sine charitatis motu saltem remissiori. Si MORINO fides sit, Melchior CANUS sæculo 16to primus fuit, qui attritionem sine omni charitatis motu ad
Sacra-

Lib. 12. c. 10.

**Sess. 14. cap.
6. & can. 9.**

tina synodo, teste Pallavicino, fuit defensa ab Joanne Æmiliano Hispaniensi, Tudetano Præsule, quin synodus de ea configenda decretum condiderit, adeo, ut nec post synodum Tridentinam defuerint, qui eandem sententiam adhuc secuti sunt. Qua de re videri potest Carolus WITASSE Tom. 5. de pœnit. a. 5. pag. 97. & Ludov. HABERTUS pag. 138. q. 3. ac Tournelius q. 2. a. 2. Cæterum fatendum est, a tempore concilii Tridentini, quo Sacramenti Pœnitentiæ natura penitus declarata est, hanc sententiam minus probabilem evasisse, nec amplius tenendam esse; eo quod contra *Lutherum* aliosque hæreticos definitum sit: Absolutionem Sacerdotis, quæ in Sacramento Pœnitentiæ pœnitentibus tribuitur, non esse tantum *declarativam* peccati jam remissi, sed ipsam vere remittere peccata. Quamvis cæteroquin inter veterum horum Theologorum, & Lutheri sententiam ingens aliunde occurrat discrimen; nam *Lutherus* inprimis negaverat pœnitentiam esse *Sacramentum*; dein nec admittebat necessitatem confessionis; denique inficiabatur, absolutionem Sacerdotis esse actum judicii. Quæ tamen cuncta illi Veteres Theologi corde credebant, ore profitebantur, & calamo defendebant. Qua ratione vero, stante sua sententia, explicarint, abso-

Sacramentum pœnitentiæ recipiendum
sufficere fufius tradidit, Dominico SOTO
& VEGA subobfcure præeunte.

Verum quisquis demum hujus sen-
tentia author fit, id certum exploratum-
que prorfus eft, quod omnes illi, qui
primitus hanc docuerunt, non nifi timi-
de, & ut minus certam propofuerunt.
Melchior CANUS, exponens, cur ab EU-
GENIO IV contritio ftatuatur pro materia
pœnitentiæ, non item attritio, ita loqui-
tur: *Contritio ponitur pars Sacramenti, quia* *Part. 5. de*
eft certa, & indubitata materia; quod autem *pœnit.*
attritio fufficiat, - - non eft adeo certum;
& ideo concilium Florentinum, communisque
ſententia tenens certum, relinquens incertum,
ponit contritionem eſſe partem bujus Sacra-
menti. Dominicus SOTO ſcribit: *Do-* *In 4. diſt. 18.*
ctrina hæc de attritione, quæ in Sacramento *9. 3. 4. 2.*
fit contritio, licet ſit vera, non eſt tamen ita
multum vetus; Patres enim antiqui ſolam con-
tritionem agnoſcebant neceſſariam ad confefſio-
nem, revera enim, qui mihi diceret: ſe non *Lib. 2. de na-*
pœnitere propter Deum, abſolvere non aude- *tura & gra-*
rem. Andreas VEGA ait: *Attritio ſufficit* *tia.*
ad digne ſuſcipienda Sacramenta baptiſmi & *L. 13. in conc.*
Pars IV. (e) pœni- *Tridentinum*
c. 33. arg. 1.

abſolutionem eſſe vere remiſſivam peccati, au-
thores paſſim referunt, inprimis Carolus Wi-
raſſe, Ludovicus Habertus, & Honoratus Tour-
nelius locis citatis.

pœnitentiæ, - - - si tamen invincibiliter existimetur contritio, & non alias. En! secundum hunc authorem, qui tempore concilii Tridentini floruit, eidemque Theologus interfuit, non sufficit attritio, nisi invincibiliter existimetur contritio, quo in casu pœnitens deberet simul eniti ad charitatem Dei. TAPPERUS denique ejusdem sæculi 16ti Doctor de opinione hac ita loquitur: Consolatoria quidem hæc sunt, sed incerta, Scripturis & Patribus parum consentanea.

*In explicatio-
ne art. 5. Lo-
vanienfis.*

A. C. 1655.

*Edito A. C.
1667.*

Hæc quamvis ita se habeant, post synodum tamen Tridentinam hæc de attritione sine charitatis motu opinio nimium quantum invaluit, adeo, ut tempore ALEXANDRI VII, qui sæculo 17timo Pontifex federat, communior dici cœperit, casuistarum turba eo usque assurgente, ut sententiam, quæ aliquem charitatis motum adhuc requirebat, in fide periculosam, & suam de fide certam asserere non dubitaverit, quam audaciam pro meritis repressit sapientissimo suo decreto ALEXANDER VII, sub pœna excommunicationis prohibens, ne ullus Theologorum amplius in hac materia aliqujus Theologicæ censuræ, alteriusve injuriæ aut contumeliæ nota taxare alterutram sententiam, sive negantem necessitatem aliqualis dilectionis Dei in attritione ex metu gehennæ concepta, sive asserentem dictæ dilectionis necessitatem præsumat. Si quæris, unde tam

violenta sententiæ catholicorum doctorum mutatio? Credidero ego, concilium Tridentinum non minimam huic subministrasse causam suo, quod in sessione 14ta edidit, decreto, cujus verba hæc *Cap. 4.* sunt: *Illam vero contritionem imperfectam, quæ attritio dicitur, si voluntatem peccandi excludat cum spe veniæ, declarat SS. synodus, non solum non facere hominem hypocritam, & magis peccatorem, verum etiam donum Dei esse, & Spiritus Sancti impulsum, non adhuc quidem inhabitantis, sed tantum moventis, quo pœnitens adjutus, viam sibi ad justitiam parat, & quamvis sine Sacramento pœnitentiæ per se ad justificationem peccatorum perducere nequeat, tamen eum ad Dei gratiam in Sacramento impetrandam disponit; hoc enim timore utiliter concussi Ninivite ad Jonæ prædicationem plenam terroribus pœnitentiam egerunt, & misericordiam a Deo impetrarunt.* In hoc porro decreto procedentibus annis casuistæ præprimis Theologi eam reposuerunt vim, ut Theologorum aliorum sententiam, quæ equidem fatebatur, attritionem esse actum bonum, & donum Spiritus Sancti, sine motu vero charitatis ad reconciliationis gratiam intra Sacramentum obtinendam sufficere abnegabat, velut hæreticam pene censurarint, hanc obtrudentes propositionem: *Tridentinum tam expresse definivit, attritionem, quæ non vivificat animam, quæque supponatur sine amore Dei esse,*

sufficere ad absolutionem, ut anathema adversus negantes pronuntiet. Verum enimvero sicut hæc propositio audax nimis erat, ita ALEXANDER VII laudato suo decreto eam in cunis suppressit, clero insuper Gallicano hisce verbis illam proscribente: quod sit propositio falsa, temeraria, concilio Tridentino contraria, & in errorem inducens.

Hac rei serie præmissa non sine fundamento quæritur, an concilium Tridentinum faveat attritioni charitatis motu vel initio destitutæ? Dico: *faveat?* Quod enimvero nihil definiverit, res dudum in aprico est. Huic quæstioni respondeat sequens

**Concilium
non favet
attritioni
charitatis
motu de-
stitutæ.**

RESOLUTIO. *Concilium Tridentinum attritioni charitatis motu destitutæ nulla ratione favet. Ita fundata crisis, si mens & historia concilii bene attendatur.*

PROBATUR. Si concilium Tridentinum ullibi faveret attritioni charitatis motu destitutæ, tunc præprimis faveret in illo decreto sessionis 14tæ, quod supra recitavimus. *Atqui in hoc decreto eidem nulla ratione favet. Ergo &c. Min. prob. eatenus faveret in illo decreto prædictæ attritioni, quatenus dicit: Illam contritionem imperfectam, quæ attritio dicitur, esse donum Dei, & impulsus Spiritus Sancti. . . . Quæ viam parat ad justitiam, & quam-*

*quamvis sine Sacramento ad justificationem perducere nequeat, tamen AD DEI GRATIAM IN SACRAMENTO IMPE-
TRANDAM disponit. Atqui per hæc
verba nulla ratione favet dictæ attritio-
ni. Ergo &c. Min. iterum probatur.
Quidnam concilii Patres per ea verba
dicere, aut determinare voluerint, ex
scopo & mente concilii desumendum est.
Atqui neque ex scopo, neque ex mente
concilii desumi potest, concilii Patres
per ea verba voluisse favere memora-
tæ attritioni. Ergo &c.*

Non ex *scopo*; quia concilii scopus
sicut universim, ita & in sessione 14ta
fuit, percellere errorem LUTHERI, qui
attritionis ex metu pœnarum oriundæ
libertatem, & bonitatem abnegaverat. Hunc
igitur, ut perstringeret errorem, con-
cilium laudata sessione edixit: *Attritio- Cap. 4.*
nem illam, si voluntatem peccandi excludat
cum spe veniæ, non solum non facere hominem
hypocritam, & magis peccatorem, sed etiam
esse donum Dei, & impulsus Spiritus San-
cti. En! de bonitate, & libertate hujus
attritionis erat in concilio quæstio, hanc
concilium definivit, de altera quæstio-
ne, an hæc ipsa attritio sine ullo charitatis
motu sufficiat ad Sacramentum rite suscipien-
dum? nec minimum definire intendens.
Id quod etiam manifeste colligitur ex
canone 9, qui ita sonat: *Si quis dixerit:*

Lib. 12. c.
10. n. 25.

eam contritionem, quæ paratur per discussionem, collectionem & detestationem peccatorum . . . ponderando gravitatem suorum peccatorum, . . . amissionem æternæ beatitudinis, & æternæ damnationis incursum, cum proposito melioris vitæ, non esse verum & utilem dolorem, nec præparare ad gratiam, sed facere hominem hypocritam, & magis peccatorem, demum illum dolorem esse coactum & non liberum ac voluntarium, (quæ omnia assererat Lutherus) anathema sit. Audire meretur in hanc rem Em. PALLAVICINUS, concilii Tridentini scriptor longe notissimus: *revera, inquit, quantum ex actis conjicio, Theologorum Patrumque mens & scopus erat, ut hæreticorum error damnaretur tanquam inbonestum improbantium pœnæ timorem, non autem ut ferrent sententiam de scholastica quæstione, an hujusmodi timor non solum absque contritione animi perfecta, de quo controversia vix fuit, sed etiam absque eo, quod ullus excite- tur amor imperfectus, sufficiat ad remissionem peccatorum in Sacramento.* Ex quibus ver- bis colligis, in concilio hac super re nequidem disputatum fuisse; sed si non disputatum, neque concilii scopus esse potuit, de illa aliquid determinare, mul- to minus definire; præprimis cum ma- gis constet, quam ut eruditis inculcem, hoc concilium ex prudentissima œcono- mia controversias scholasticas semper in medio reliquisse, si tamen hæc contro- versia de sufficientia dicti doloris tunc tem-

temporis *controversia* in se fuerit, eo quod ex dictis palam sit, ante concilium Tridentinum communem fuisse sententiam, dolorem, qui est ad Sacramentum dispositio, charitatis actu informandum esse. Imo nec in ipso concilio fuerunt, qui hoc negarent; *In Patrum conventu* (scribit PALLAVICINUS) *pauci id attigerunt, aliquod duntaxat vestigium comperio opinionis negantis necessitatem amoris in iis, quæ Granatensis disputavit.* Id ipsum attestatur ECKIUS contra Lutherum agens hisce verbis: *Is est scopus negotii, volumus solum, quod timor valeat ad præparandam pœnitentiam, quia timore concipitur, & ita timor sit initium sapientiæ; imo nemo Catholicorum vult, timorem esse pœnitentiam.* Ergo ex scopo concilii desumi non potest, quod concilii Patres per ea verba voluerint favere attritioni charitatis motu destitutæ. Sed neque

Ex mente concilii id desumi potest. Mentem concilii debemus inspicere ex ejus agendi modo, & doctrinæ nexu. *Atqui* si utrumque consideramus, utroque edocemur, concilii Patribus nihil minus infedisse, quam mentem favendi attritioni sine charitatis motu. Ergo. *Min.* probatur ex historia concilii. Cum hæc de attritione materia in concilio tractata & examinata fuit, tunc Theo- *Cit. sess. 14.* logi, quibus concilium demandaverat

Loc. cit. n. 26.

curam formandi decretum, hoc decretum teste PALLAVICINO ita formarunt: *Illam contritionem, quam Theologi attritionem vocant, & SOLUM vel ex turpitudine peccati, vel ex gehennæ & pœnarum metu concipitur, statuit hæc SS. synodus, & declarat, non solum non facere hominem hyprocritam, & magis peccatorem, verum etiam SUFFICERE ad Sacramenti hujus CONSTITUTIONEM, & donum Dei esse, atque impulsus Spiritus Sancti, quo pœnitens adjutus, CUM SINE ALIQUO IN DEUM DILECTIONIS MÔTU VIX ESSE QUEAT, viam sibi ad justitiam parat, & ad gratiam in Sacramento impetrandam disponitur.* Jam dico ita: Si concilii Patribus mens insedisset favendi attritioni charitatis motu destitutæ, tunc recepissent decretum, quomodo Theologi illud delinearunt; in hoc enim clare innuebatur, attritionem *solum* ex turpitudine peccati, vel ex gehennæ & pœnarum metu *sufficere* ad Sacramenti pœnitentiæ constitutionem. Atqui tantum abest, ut laudati Patres receperint hoc decretum, aut approbarint, ut illico monuerint, ex eo delendum esse *li solum*, & *li sufficere ad constitutionem Sacramenti.* Rationem autem hujus reddebat Joannes ÆMILIANUS Tudetanus Præful. Nempe attritio *solum* ex pœnarum metu oriunda *sufficere* dicebatur in decreto ad constitutionem Sacramenti, quia
sine

sine aliquo in Deum dilectionis motu vix esse potest. Laudatus Antistes autem monuit, falso dici: quod illa attritio non possit esse *sine aliquo in Deum dilectionis motu*; unde Patres hæc verba ex decreto deleri jusserunt, & quia ista erant *causalis*, cur attritio *solum* ex metu pœnarum oriunda dicebatur *sufficere* ad constitutionem Sacramenti pœnitentiæ, iidem Patres etiam deleri jusserunt *li solum* ex pœnarum metu, & *li sufficere* ad constitutionem Sacramenti. Atqui si voluissent favere attritioni charitatis motu destitutæ, nec *li solum*, nec *li sufficere* expungi jussissent. Ergo quia utrumque deleri imperarunt, nedum voluerunt favere huic attritioni, sed clare manifestarunt, se eam non agnoscere ut *sufficientem* ad constitutionem Sacramenti, si ex *solo* pœnarum metu procedat, omni charitatis motu etiam remisso destituta. Id quod haud inaniter ex eo roboratur: Patres & tota veneranda synodus non potuit in aliam inclinare sententiam, ac eam, quæ antiquitatis & traditionis autoritate firmabatur, majori Patrum, qui congregati erant, suffragiorum numero innixa. Atqui nec Theologi, nec Patres illorum temporum usquam docuere, attritionem omni charitatis motu destitutam sufficere. Id quod supra ostendimus, ipso attestante PALLAVICINO. Ergo &c. Ut nil dicam: Patres & Theo-

*Theol. dog.
moralis ap-
pend. . in
epist. 2. pag.
mibi 610.*

logos a concilio reduces fere cunctos antiquæ suæ doctrinæ inhæsisse; adeo, ut Episcopi suis etiam Ritualibus hanc doctrinam inferi voluerint, quemadmodum authores dogmatici, & inter hos præprimis eruditissimus Alexander NATALIS pulchre deducunt. Quæ si ita! jure quæro: an Patres isti ac Theologi noverint, quænam sibi in concilio circa attritionem infederit mens, vel non noverint? Ultimum non asseres, quia erant conspicua concilii membra. Ergo primum concedas oportet, per consequens & illud, quod in præsentiarum propugnamus, scilicet, concilium non favisse attritioni omni charitatis motu destitutæ in ordine ad hoc, ut *sufficeret* ad constitutionem Sacramenti. Hæc omnia ex eodem concilio Tridentino.

**Confirma-
tur argu-
mentum.**

CONFIRMATUR. Dicendum est, quod concilium eandem requisierit dispositionem ad recipiendum Sacramentum poenitentiae, quam requisivit ad suscipiendum Sacramentum baptismi in adultis. Utriusque enim Sacramenti par est ratio, quantum ad peccatoris reconciliationem attinet, quia utrumque est Sacramentum mortuorum, quod certas præexigit in adultis dispositiones, ut rite susceptum primam conferat gratiam. *Atqui* ad suscipiendum Sacramentum baptismi concilium non obscure requisivit

cæ-

cæteras inter dispositiones aliquem charitatis motum. *Ergo* hunc ipsum etiam requisivit ad recipiendum digne Sacramentum pœnitentiæ. *Minor* prob. ex concilii decreto, quod de hac re formatum fuit, & ita sonat: *Disponuntur Sess. 6. c. 6. autem ad ipsam justitiam, dum excitati Divina gratia & adjuti, ac fidem ex auditu concipientes libere moventur in Deum. - - - Et dum peccatores se esse intelligentes a D. justitiæ timore, quo utiliter concutiuntur, ad considerandam Dei misericordiam se convertendo, in spem eriguntur, fidentes Deum sibi propitium fore, ILLUMQUE TANQUAM OMNIS JUSTITIÆ FONTEM DILIGERE INCIPIUNT, ac PROPTEREA* moventur adversus peccata sua per odium aliquod & detestationem, hoc est, per eam pœnitentiam, quæ ante baptismum agi oportet. - - De hac dispositione scriptum est: *accedentem ad Deum oportet credere, quia est, & quod requirentibus se remunerator sit.*

NEC DICANT adversarii, hoc decretum majorem amorem non exigere, quam amorem concupiscentiæ, ut manifeste declarant verba: *tanquam omnis justitiæ fontem: - - & de hac dispositione scriptum est: accedentem ad Deum oportet credere, quia est, & quod requirentibus se remunerator sit. Ergo &c.*

NAM ita arguo: concilium requirit amorem, qui a spe distinctus est, eo ipso,

ipso, quia *præter* spem, in quam peccatores eriguntur, postulat amorem, quo *præterea diligere incipiunt* Deum, enumerando tres virtutes Theologicas, FIDEI sc. SPEI, & AMORIS. *Atqui* amor *concupiscentiæ* non est amor a spe distinctus. Ergo concilii decretum male exponitur de amore *concupiscentiæ*. Min. prob. ex S. AUGUSTINO, qui hunc amorem ita indivulsum docet a spe, ut neque ille sine hac, neque hæc sine illo unquam esse aut haberi possit. Nec res obscura est consideranti. Porro si amor *concupiscentiæ* est idem cum spe, ad quid concilium illum distincte requisivit? nunquid ut supervacaneis verbis nobis illuderet? aut dicendum esset, quod nesciverit, amorem *concupiscentiæ* in spe ipsa involvi? Et sane vel intelligit concilium per *spem* & *fidem*, quas ad justificationis ordinem requirit, *virtutes Theologicas*, vel non intelligit? Si ita! rerum series tulit, ut illas distinctim nominaret, & proin etiam per li *diligere incipiunt* non *concupiscentiæ*, sed *charitatis Theologicæ initium* intelligeret. Si non! edicito: quod ergo genus virtutum S. concilium intellexerit per fidem & spem? Ut nequidem memorem, S. concilium in suo decreto requirere amorem spei postpositum. *Atqui* amor *concupiscentiæ* non postponitur spei, sed potius eam suo modo præcedit, quia se habet per modum fundamenti.

In

In determinanda aut figenda concilii mente maxime attendere debemus ad scopum, quem habuit, dum ea de *diligendo Deo* verba suo decreto inseruit.

Testatur autem Pallavicinus, hoc decretum primitus a Theologis fuisse conce- Lib. 8. c. 13.

ptum sine ulla expressa dilectionis men- & 14.

tione. Vixdum vero in pleno fuit pro-

positum, Patres monuerunt, non pos-

se fieri, ut suæ charitati in justificatio-

nis negotio partes deessent; quapro-

pter statutum est, ut decreto inferere-

tur charitatis actus per illa verba: *dili-*

gere incipiunt &c. expressus. Ex qua rei

gestæ serie ita discurre: Illi Patres &

Theologi tam parum possunt intelligi

de amore *concupiscentiæ*, quam certo con-

stat, eos de quodam charitatis motu lo-

cutos fuisse. Non poterant siquidem

ignorare, amorem concupiscentiæ in

spe inclusum esse. Ergo nec ipsum de-

cretum potest explicari de amore con-

cupiscentiæ, sed debet exponi de amo-

re charitatis Theologicæ. In qua re

concilium sat clare postmodum se expli-

casse videtur; nam cum in eadem Ses-

sione 6ta capite sequenti, hoc est, se-

ptimo diceretur: Charitatem esse *forma-*

lem justificationis causam, non nulli

moverunt dubium, qua ergo ratione

charitas in capite 6to quasi ad justitiam

præparatio dici potuerit, dubio reposuit

S. Synodus: in capite 6to sermonem ef-

se

fe de charitatis actu, in capite autem
 7to de charitatis habitu. Rem totam
 enarrat Em. Pallavicinus loco superius
 Lib. 6. in Conc. laudato, testatur & Andreas VEGA, ac
 Trid. c. 28. Dominicus SOTO. Priorem filendo po-
 De nat. & sterioris verba adduco: Nos Agnoscimus
 grat. c. 12. fidei motum primum esse necessarium; at quo-
 niam probabile est, ut, qui credit, non dili-
 gat, adjicimus necessarios esse cum illo actus
 præterea spei & charitatis. In rem loqui-
 tur etiam TANNERUS hisce verbis: Com-
 munis mens & sententia doctorum est, quod
 Tom. 4. Disp. 4. q. 2. dub. Tridentinum non agat de amore concupiscen-
 4. n. 74. tiæ, quia vid. amor concupiscentiæ spem an-
 tecedat, eam autem sequitur ille, de quo S. Sy-
 nodus. Huic addo SUAREZIUM ita loquen-
 tem: Diligere Deum ut omnis justitiæ fon-
 tem, non est diligere amore concupiscentiæ,
 sed est diligere Deum ut authorem gratiæ,
 In 3. part. quomodo charitas diligit ipsum. Ad tam
 S. Thomæ clarum ratiocinium pro charitatis initio
 Disp. 4. audiamus, quid adversarii opponant.
 Sect. 8.

Vindicatur Resolutio ab oppositis.

Impugna-
tur.

OPPONES I. Concilium Tridentinum
 adjudicat attritioni, etiam ex solo pœna-
 rum metu oriundæ, eam ipsam virtu-
 tem & efficaciam intra Sacramentum,
 quæ tribuitur contritioni perfectæ extra
 Sacramentum. Atqui contritio perfecta
 extra Sacramentum proxime disponit ad
 gratiam. Ergo hoc ipsum præstat attri-
 tio intra Sacramentum.

II. Con-

II. Concilium tribuit attritioni cum Sacramento illam vim disponendi ad gratiam, quam eidem denegat extra Sacramentum. *Atqui* extra Sacramentum denegat ipsi vim disponendi *proximam*. Ergo hanc eidem tribuit cum Sacramento. Et fane concilium promisit in proœmio Sessionis 14tæ, quod velit circa Sacramentum pœnitentiæ *exactiorem & pleniorẽ definitionem* dare. Ergo si requisivisset in attritione aliquem benevolæ charitatis motum, haud dubie id exprefisset; cum igitur non exprefserit, etiam censendum est, quod ejusmodi amorem non exegerit.

III. Nec iste amor charitatis sufficienter evincitur ex Sessionis 6tæ capite 6to; nam illud decretum loqui de amore duntaxat *concupiscentiæ*, convincunt ea verba: *accedentem ad Deum oportet credere, quia est, & quod remunerator sit inquirentibus se*. Ergo &c.

IV. Concilium Tridentinum in terminis definivit, docuitque: Sacramentum pœnitentiæ esse vere *remissivum* *peccati*. *Atqui* si voluisset, aut requisivisset ad attritionem veluti legitimam dispositionem aliquem benevolæ charitatis motum, non potuisset illud primum docere. Ergo &c. *Min. patet*; quia charitas benevola justificat, & remittit peccata

Sess. 14. can. 9. & c. 6.

cata ante susceptum Sacramentum. *Ergo &c.*

V. Ut dolor sit sufficiens, & quidem *proxima* dispositio ad recipiendam gratiam intra Sacramentum, plus non requiritur, quam ut excludat voluntatem peccandi. *Atqui* voluntatem peccandi excludit, etsi non involvat aliquem charitatis motum. *Ergo &c.* *Min. prob.* quia efficaciter detestatur pœnam gehennæ, quam peccatum inducit. *Ergo &c.*

**Vindica-
tur.**

RESPONDEO ad I. *Neg. Maj.* Ratio negandi ex dictis palam est. Quoniam si concilium hoc intendisset, non erasisset e decreto *li sufficere ad Constitutionem Sacramenti*; imo postquam Patres asseruerunt: *attritionem non posse peccatorem extra Sacramentum PERDUCERE ad justificationem*, nativo orationis stylo debuissent addere: *intra Sacramentum autem ad justificationem PERDUCIT.* Tantum vero abest, ut hoc fecerint, ut subito mutarint nativam & consonam loquendi formam, loco verbi *perducit* verbum *disponit* assumendo. *Li disponit* autem, si nude profertur, nequaquam statim accipi debet de dispositione *proxima*, & *sufficienti.*

AD II. *Neg. Maj.* ob eandem prorsus rationem. Igitur attritioni, si omni
chari-

charitatis motu est destituta, haud alia tribuenda est intra Sacramentum efficacia, quam habet extra Sacramentum, sc. *remota*, nisi fors ratione adjunctæ humilitatis confessionis, vi cujus novam gratiam impetrare potest. *Remota*, ajo, ad *justificationem* nempe, licet ad *conversionem* queat esse dispositio proxima, conformiter decreto concilii Tridentini: Sess. 6. cap. 6. disponuntur autem ad ipsam justitiam - - dum se peccatores esse intelligentes a divinæ justitiæ timore (en gehennæ motivum) - - ad considerandam Dei misericordiam CONVERTENDO in spem eriguntur, Deum sibi propitium fore, illumque tanquam omnis justitiæ fontem DILIGERE incipiunt, ac propterea (en motivum proximum doloris) moventur adversus peccata. Nempe, ut pulchre ait S. GREGORIUS M, Sancta Ecclesia simplicitatis suæ, rectitudinis regulas timore inchoat, sed charitate consummat, cui tunc est a malo funditus recedere, cum ex amore Dei cæperit jam nolle peccare. Cæterum promissum concilii versatur circa configendos hæreticorum errores, quos & distincte confutavit; & ideo utitur expresse termino: *definitionem*.

In cap. 7. Jo-
bi.

AD III. Neg. Ant. Ratio negandi ex nostris argumentis in aprico stat. Ut nil dicam: ea verba, quibus adversarii innituntur, ad fidem (oportet credere) non vero ad dilectionem referenda esse.

Pars IV.

(f)

Cogi.

Cogitanti occurrent plura, si se reflectet circa mysteria fidei, quæ poenitens scire, & ineluctabiliter credere tenetur.

AD IV. *Con. Maj. Neg. Min. ad prob. dist. ant.* Charitas benevola justificat, si sit debite intensa *Con. Ant. Secus Neg. Ant. & Cons.* Concilium & nos cum concilio tantum requirimus *charitatis initium*, seu motum quemdam remissum, de quo non statim dici potest, quod illico justificet. Certe ut homo *extra Sacramentum* justificationis gratiam consequatur, juxta omnes Patres, communemque Theologorum doctrinam debet se convertere ad Deum ex *toto* corde, illumque diligere ex *tota* anima, ex *tota* mente, ex *totis* viribus; hoc enim primum & maximum est mandatum, e quo pendet lex tota justificationis extra Sacramentum. *Atqui* non potest intelligi, quomodo per actum vel motum charitatis remissum, debilem, & ut ita loquar, languidum ac initialem homo ad Deum convertatur ex *toto* corde, illumque diligat ex *tota* anima, ex *tota* mente, ex *totis* viribus. *Ergo* neque potest intelligi, quomodo quivis charitatis motus, debilis & initialis illico justificet, Deusque statim conferat donum suum nobilissimum. Nec prudens Theologus huic ratiocinio prudenter dissentire

tire potest. Nam ex una parte fateri tenetur, in hac humana fragilitate difficillimum esse *perfectam* contritionem elicere, ita, ut justificet extra Sacramentum. *Atqui* si quilibet motus charitatis etiam remissus & initialis statim justificaret, hoc non esset adeo difficile, tum propter gratiam auxiliatricem, quam Deus homini largitur, tum propter actum fidei, quem in justificationis negotio aliunde habere tenetur, quo homo, si simul sibi proponat Deum ut summum bonum *in se*, haud adeo difficulter excitatur ad aliquem charitatis benevolæ actum, cum bonum sit objectum voluntatis, illamque ad sui amorem facile & suaviter trahit. Ex altera autem parte ignorari non potest, quod Ecclesia nostram sententiam non tantum non toleret, (quæ ait: *peccatum actuale posse adhucdum stare cum charitatis motu debili & remisso*) sed etiam per singulare decretum ab ALEXANDRO VII editum eo usque tueatur, ut excommunicationem incurrat, quisquis eam censurare audeat. *Atqui* si adeo certum esset, quemlibet charitatis actum, remissum etiam & initialem, justificare sine Sacramento, Ecclesia hoc minime potuisset aut posset facere; præprimis quia jam damnavit propositionem BAJI docentis: *peccatum posse stare cum charitate*. Ergo &c. Nempe non omnis charitas perfecta ju-

*Lib. de nat.
& grat.*

Joan. 4.

*Tract. 9. in
Joan.*

stitia est, sed procedit regula S. P. AUGUSTINI dicentis: *Inchoata charitas inchoata justitia est, provecta charitas provecta justitia est, perfecta charitas perfecta justitia est.* Si autem quæris: quomodo charitas perfecta ab imperfecta dignosci possit, optima est regula, ut videas, an ea egeat incitamento timoris. Si hoc! erit charitas imperfecta, nam perfecta, teste S. Scriptura, *foras mittit timorem*; sc. *Timor non est in charitate*, (ut iterum ait S. Augustinus) *sed in qua charitate? non inchoata; in qua ergo? Perfecta charitas foras mittit timorem.* (e)

AD V.

(e) Nec dicas I. Non potest assignari, quis sit ille *intensivæ* gradus, quem adeptæ charitas giustificare dicatur. Ergo &c.

II. Charitas sive sit remissa, sive fortis & intensa, est ejusdem prorsus speciei. Ergo & eodem modo justificat. Certe sicut primus gradus caloris habet eundem effectum formalem cum calore intenso, sc. *calefacere*, ita & charitas remissa eundem habebit effectum formalem cum charitate intensa, sc. *justificare*.

III. Homo justus per quodcumque peccatum grave, sive illud sit remissum, sive intensum, amittit vitam supernaturalem gratiæ. Ergo e contrario etiam peccator per quemcumque charitatis actum acquirit iterum hanc vitam.

Nam

AD V. *Neg. Maj.* Ratio negandi est, quia pœnitens, ut dicatur rite dispositus, debeat præter hoc, quod abjiciat voluntatem peccandi, aliquo saltem modo esse conversus in Deum tanquam summum *in se* bonum: quod probatur. Pœnitens tenetur dolere de peccato, non tantum prout hoc est malum *ipsi*, privans nempe æterna beatitudine, sed etiam prout est *malum Dei*; Deus enim per peccatum fuit offensus, consequenter

(f) 3 ter

Nam Respondeo ad I. Con. Ant. & dico, quod hæc quæstio importune & minus sapienter moveatur; etenim hoc penes solum Deum est, qui misericordiam suam nostræ fragilitati, per gratiam tamen suffultæ, optime commensurare novit. Nunquid & ipsi adversarii, præeunte S. Thoma, admittunt, ad pœnitentiam extra Sacramentum, saltem de gravioribus criminibus, requiri majorem dolorem? In precibus ad obtinendum aliquem effectum majorem fervorem? Quis autem determinabit intensiōis in utroque casu gradum?

AD II. *Dist. Ant.* Est ejusdem speciei, non tamen ejusdem virtutis *Con. Ant.* etiam ejusdem virtutis *Neg. Ant.* & *Conf.* Scintilla ignis v. g. est ejusdem speciei cum incendio, an contino idem præstat, ac incendium? Ignis est Symbolum charitatis: ergo applica paritatem. Ad additum *Dist. Ant.* habet eundem effectum *formalem* quoad speciem *Con. Ant.* quoad virtutem *Neg. Ant.* certe gradus caloris ut octo est dispo-

ter & Deo *propter se* debet fieri deprecatio. *Atqui* non potest dolere de peccato, prout hoc est *malum Dei*, nisi ad hoc moveatur per bonitatem Dei *in se* absolute summam. *Subf.* *atqui* non potest moveri per bonitatem Dei *in se* absolute summam, nisi aliquo saltem modo ad eam se convertat, aut eam amet, qui amor est conversio formalis. *Ergo* ut pœnitens rite sit dispositus, non sufficit, ut præcise abjiciat voluntatem peccandi, sed debet insuper aliquo modo esse conversus ad Deum tanquam summum *in se* bonum; alias non doleret de peccato, ut hoc est *malum Dei*. *Minor* subsumpta constat; nam eo ipso, si movetur a bonitate *in se* absolute summa, ad eam se convertit, & aliquo saltem modo eandem amat. *Prima Minor prob.* Ut doleat de peccato, prout hoc est *malum Dei*, illudque sub hac ratione detestetur, debet ad hoc moveri per illud,

dispositio ultima & proxima ad ipsam formam ignis efficaciter introducendam, quam efficaciam non habet gradus caloris primus, licet secundum se etiam calefaciat.

AD III. *Con. Ant. Neg. Conf.* Disp. est; quia ad conversionem plus requiritur, quam ad aversionem. Dein etiam amor creaturæ potest esse tam remissus, ut vitam gratiæ non auferat, quemadmodum patet in peccato veniali.

illud, quod MALITIÆ peccati opponitur; non enim datur actus meræ fugæ, sed pro priori voluntas amat & prosequitur *bonum*, ex quo primum tanquam actus secundarius sequitur fuga & *odium mali*. Atqui MALITIÆ peccati opponitur sola bonitas divina *in se* summe bona. Ergo homo non potest dolere de peccato, ut est *malum Dei*, nisi ad hoc moveatur per bonitatem Dei *in se* summe bonam, sive, nisi hanc pro priori aliquo modo amet, aut prosequatur, ex quo primum sequitur *odium* peccati, ut est *malum Dei*. Min. iterum probatur; quia peccatum tantum *ideo* est malum, & quidem summum malum, *malumque Dei*, quia contrariatur bonitati divinæ *in se* summe bonæ. Ergo &c.

NEC DICAS. Ad verum dolorem sufficit, ut homo doleat de peccato, prout est offensa Dei ut *meæ beatitudinis*, aut Dei ut *vindictis malorum*. Ergo non requiritur, ut *formaliter* se convertat ad Deum, sed sufficit conversio *virtualis*.

NAM RESPONDEO: Neg. Ant. Ratio negandi est; quia homo pœnitens tenetur dolere de peccato, *quia* est *in se* malum, & quidem *malum Dei*. Atqui non est *in se* malum, & quidem *malum Dei*, *quia* me privat æterna beatitudine, aut addicit gehennæ, sed *quia* offendit Deum

in se summe bonum. Ergo &c. Atque hinc etiam nego, quod sufficiat conversio virtualis, sed debet esse suo modo formalis. (f)

EROTEMA SCHOLASTICUM

De

lis, quæ circa Concilii generalis Auctoritatem in Scholis sunt controversa.

§. I.

An Concilium generale sit supra Pontificem?

Notio prævia.

NOTIO PRÆVIA. Quemadmodum nobis de infallibilitate Pontificis ex cathedra loquentis agentibus magna controversia fuit cum Gallis potissimum Theologis, & non nullis Germanis, ita cum iisdem denuo bellum nobis est, de conciliis generalibus. Sicut igitur illo in loco ex fundamentis omnino solidis com-

Part. 3. Dissert. 4. Erot. Schol. §. 1.

(f) Vide nostram dissertationem, quam de hac materia satis fusam edidimus typis Ratisbonensibus D. Joan. Viti Rädlmayr Anno 1754.

commonstravimus, Romanum Pontificem, quoties loquitur de cathedra, esse infallibilem in materia fidei & morum etiam extra concilium, & prævie ad consensum Ecclesiæ, ita inpræsentiarum facile commonstrabimus, ex principiis æque solidis, & firmissimis, eundem Romanum Pontificem esse supra concilium, non vero concilium supra ipsum. Mirum! usque ad sæculum XV, quo Pisanum illud concilium ad tollendum inter Pontifices schisma convocatum & celebratum fuit, usque ad hoc, ajo, sæculum unanimis Patrum, doctorum & Ecclesiæ consensus erat, Romanum Pontificem esse supra omne etiam concilium generale. (g) Ab eo autem tempore non nulli doctores, Galli præprimis, contrarium asseruere, supremam ligandi & solvendi potestatem *immediate* Ecclesiæ tribuentes, Romano Pontifici autem duntaxat *mediate*, ut eam nomine Ecclesiæ, quæ semper in concilio congregata esse non potest, exerceat, adeo, ut si in concilio forte congregata sit, Pontifex concilio, non vero concilium Pontifici subsit. Attamen adversus hanc singularem prorsus, & antiquitati incognitam sententiam pugnet nostra

(f) 5

RESO-

(g) Historiam schismatis lege Part. 2. ad sæculum XV. de Pontificibus.

Romanus Pontifex est supra concilium. Catholicæ ex asse conformis.

PROBATUR. Romanus Pontifex habet in terris eandem potestatem, dignitatem & auctoritatem, quam habuit Christus, cujus vices agit. *Atqui* Christus habuit potestatem, dignitatem & auctoritatem non tantum super omnes fideles seorsim, sed etiam collective sumptos, ac supra omne concilium. Ergo etiam Romanus Pontifex eandem habet. *Consequentia* fuit in forma. *Minor* est certa. *Major* probatur. Romanus Pontifex est Christi *Vicarius*, & quidem *immediate* ab ipso Christo Domino constitutus, est

Part. 3. Diff. Pastor ovium, & Ecclesiæ caput, quod
4. Error. dog. adeo verum est, ut ipsum concilium
§. 1. 2. & 3.

CONSTANTIENSE damnaverit hanc Wicleffi propositionem: *Ecclesia Romana est synagoga satanæ, nec Papa est proximus & immediatus Vicarius Christi, & Apostolorum.* Ergo qua immediatus Christi Vicarius, qua Pastor ovium, & Ecclesiæ caput habet & debet habere eandem potestatem, auctoritatem & dignitatem, quam habuit Christus, quia hujus in terris vices gerit, hicque in cælos ascensurus non Ecclesiæ, aut concilio, sed Petro dixerit: *Tu es Petrus: super hanc petram ædificabo Ecclesiam meam: Tu pasce oves*

*oves meas: Tibi dabo claves regni cælorum:
Tu confirma fratres tuos: pro te rogavi, ne
deficiat fides tua.*

CONFIRMATUR. Romanus Pontifex Confirma-
fese habet ad Episcopos universalis Ec- tur.
clesiæ, quemadmodum Episcopus se ha-
bet ad Presbyteros suæ Diœceseos. Er-
go sicut Episcopus est supra Ecclesiæ suæ
particularis Presbyteros omnes tum seor-
sim tum collective acceptos, ita etiam
Romanus Pontifex est supra omnes Epi-
scopos totius Ecclesiæ sive seorsim, sive
in concilio congregatos. Sane si tradi-
tionem, ut oportet, consulamus, hæc
veritas omni sæculo fidelibus, & ipsis
etiam conciliis sanctissima fuit. Edicito
ex priscis temporibus, quisnam concilia
generalia ex jure convocaverit, aut
convocari fecerit? Quis eisdem præ-
federit, aut ea confirmarit? Quis etiam
ea infregerit, reprobaverit, & rejece-
rit? Idem certe supremus in Ecclesia
Antistes, & Vicarius Christi, adeo, ut
pro plenitudine suæ potestatis ea de lo-
co in locum transtulerit, iis in cogno-
scendo fixerit limites & certos terminos,
ea denique modo secundum partem,
modo integra repudiarit, Ecclesia sem-
per illius annutum expectante. Con-
cilium BASILEENSE dissolvit, & alio tran-
stulit, toto orbe Catholico eos Episco-
pos pro schismaticis habente, qui reman-
ferunt

*Part. 4. Diff.
5. Erot. dogm.
§. 1.*

ferunt potestati supremæ Eugenii IV resistentes. Concilium EPHESINUM II & ARIMINENSE 400 Episcoporum integra rejecit, nulla prorsus ipsis auctoritate remanente. Ut omnia complectar verbo, nullum novit orbis Catholicus concilium generale *œcumenicum*, nisi quod a Romano Pontifice receptum, confirmatum approbatumque fuit, dum e contrario novimus ea omnia auctoritate carere, quæ ipse nec convocavit, aut nec approbavit. Ipsa concilia universim hanc in Romano Pontifice agnoverunt superioritatem; & ideo suos, quos condiderunt canones, omni animi submissione eidem porrexerunt, oris illius consortio confirmandos. Testis est concilium NICÆNUM I, CONSTANTINOPOLITANUM I, & ut cætera taceam, CHALCEDONENSE. Illud primum, cujus Patres plusquam trecenti, a SYLVESTRO petiit, ut quidquid constitutum sit, iste oris sui consortio confirmaret. Illud secundum his ad DAMASUM verbis usum est: *Rebus omnibus tanquam legitime secundum canones constitutis obsecramus vestram sanctitatem, ut consentiat.* Illud denique tertium ad LEONEM I scripsit: *Rogamus, & tuis decretis nostrum honora judicium, & firmitas tua filiis, quod decet, adimpleat.* His addenda sunt concilium Florentinum & Lateranense V. FLORENTINUM ita loquitur: *Definimus sanctam & Apo-*
stoli-

stolicam sedem, & Romanum Pontificem in universum orbem tenere Primatum, & ipsum Pontificem Romanum successorem esse B. Petri Principis Apostolorum, & verum Christi Vicarium, totiusque Ecclesiae caput, & omnium Christianorum Patrem ac Doctorem existere; & ipsi in B. Petro pascendi, regendi ac gubernandi universalem Ecclesiam a Domino nostro Jesu Christo plenam potestatem traditam fuisse, quemadmodum etiam in gestis conciliorum œcumenicorum, & SS. canonibus continetur. LATERANENSE V autem ita docet: Solum Romanum Pontificem pro tem- Sess. 10.
pore existentem, tanquam auctoritatem super omnia concilia habentem, conciliorum indicendorum, transferendorum ac dissolvendorum plenum jus ac potestatem habere, nedum ex S. Scripturae testimonio, dictis SS. Patrum, ac aliorum Romanorum Pontificum, etiam Prædecessorum nostrorum, & SS. canonum decretis, sed propria eorundem etiam conciliorum confessione manifeste constat. Postea id probatum fuit per inductionem antecedentium conciliorum, ut in actis clarissime legendum prostat, quæ inter Apud Bin.
tom. 4. pag.
640. b.
etiam mentio facta est Concilii Arminensis, & DAMASI Papæ de hoc concilio judicii, quod teste THEODORE-
to his in verbis consistit: Neque enim Lib. 2. c. 17.
præjudicium fieri potuit per numerum Armini congregatum, quando constat, neque Romanum Episcopum, cujus ante omnia expectanda erat sententia, - - - talibus præbuisse consensum.

Luc. 22. v. 32.

sensum. Jam ita arguo, & argumentum, quod ob terminos, quos fixos habeo, constringere cogor, hoc dilemmate concludo: Vel concilia generalia veritatem dicunt, eorumque doctrina, quam docent, tenenda est, vel non? Si ita: ergo illis credendum est, nec Romano Pontifici ex privatorum quorundam doctorum lata sentiendi libidine superioritas supra concilium est abneganda. Si non: ergo debet alia esse veritatis regula, cui tuto credendum est, & hanc nullibi invenies, præterquam in Romano Pontifice, pro quo Christus rogavit cælestem Patrem, ne unquam defectura sit fides ejus. Nos utrinque suas veritati partes adesse asseveramus, Romano Pontifici quidem omni tempore, quoties in materia fidei & morum loquitur ex cathedra, concilio œcumenico autem, quando a Romano Pontifice approbatum & confirmatum est.

Vindicatur Resolutio ab oppositis.

Impugnatur.

OPPONES I. Romanus Pontifex est filius Ecclesiæ, & concilii generalis pars. Ergo ejus potestas non potest esse major, ac potestas Ecclesiæ, vel totius concilii, cum constet, neque filium matre, neque partem toto majorem esse. Præprimis quod certum sit, Romanum Pontificem non posse dissentire concilio œcume-

œcumenico, utpote quod perinde ac illud Apostolorum potest dicere: *visum est Spiritui Sancto & nobis*. Ut nil dicam, Patres, sc. Episcopos in concilio esse veros iudices, proin & habere vera vota *decisiva*. Quod si habeant vota vere *decisiva*, Romanus Pontifex non potest ea retractare aut rejicere, sicque teneatur eisdem assentire, consequenter non est supra concilium, sed concilium supra ipsum.

II. Concilium Constantiense sessione IV & V superioritatem concilii supra Pontificem in terminis definiit. Jam quidquid sentias de legali hujus concilii decreto, semper pugnabit contra nostram sententiam. Si enimvero decretum recipis, res confecta est, nec amplius negare poteris, concilium esse supra Pontificem. Quod si decretum rejicis, aut alio quovis modo explicas, id certo inde eruitur, quod tempore Constantiensis concilii ferme omnibus infunderit opinio, concilium habere potestatem supra Pontificem, alias sane Patres tam unanime statutum non condissent. *Ergo &c.* Huc pertinent GERSONIUS, S. ANTONINUS, Petrus de ALIACO, Æneas SYLVIUS, postea sub nomine PII II ipse Pontifex; imo & Academiæ florentissimæ, Bononiensis ac Parisiensis, quarum ultima suum adscripsit nomen

nomen Sanctioni Pragmaticæ Gallicanæ, sententiam nobis contrariam in terminis afferenti.

III. Suprema in Ecclesia potestas ea debet esse, ut ejus judicio omnes acquiescere debeant, sive Catholici sive hæretici. *Atqui* potestas Romani Pontificis non est ejusmodi, bene tamen potestas concilii generalis. *Ergo* &c. *Minor* constat a continuata traditione, & ex Ecclesiæ historia. Innumera prostant exempla, quibus erudimur, Pontifices sæpissime tulisse sententiam, cui nec Catholici, nec hæretici detulere. S. STEPHANUS in causa rebaptizantium, & S. VICTOR in causa Quartodecimanorum egerunt pene extrema, & tamen eorum judicio non steterunt Africa & Asiæ Præsules, donec synodus Nicæna I ultimum judicium tulit. MELCHIADES damnavit Donatistas; at propterea schisma non fuit sublatum, Donatistis, ipso etiam judice S. AUGUSTINO, ad concilium plenarium jure convolantibus. ZOSIMUS stabat pro APPIARIO Presbytero per Africae Episcopos condemnato; verum Africae Episcopi libere pronuntiaverunt, se ZOSIMI judicium non suscepturos, nisi quatenus hoc conformetur Nicænæ synodo. Si omnem ulterius discutiamus hæresum historiam, obvios habebimus Arianos, Nestorianos, Eutychia-

tychianos, Monothelitas, Iconoclastas, Hussitas, Wicleffistas, Lutheranos, & Calvinistas, quorum omnes non Romani Pontificis, sed conciliorum generalium autoritate prostrati fuere. Non acquievere isti illius sententiæ, ad concilium provocarunt, ultimam & supremam sententiam, si forte errarent, excepturi. *Ergo* omnis antiquitas concilii potestatem majorem habuit potestate Romani Pontificis.

RESPONDEO ad I *Con. ant. Dist. conf. Vindica-*
Ergo ejus potestas non potest esse ma-
 tur. tur.
 jor, ac potestas Ecclesiæ vel concilii,
 si ille consideratur qua filius *Con. conf.* si
 consideretur qua Pontifex, Caput, & Vi-
 carius Christi *Neg. conf. & conf.* In decla-
 rationem responsionis serviant verba
 PII II in Bulla Retractionis de Romano
 Pontifice ita differentis: *Etsi Filius sit Ec-*
clesiæ propter regenerationem, propter digni-
tatem tamen Pater habetur, & sicut filiationis
causa debet ipse Ecclesiam venerari tan-
quam Matrem, ita & prælationis causa præ-
fertur ei ut Pastor gregi, Princeps populo,
Rector familiæ. Cæterum Rom. Pontifex
 est equidem etiam pars concilii genera-
 lis, sed dominans, moderans, & regens,
 haud aliter, ac Rex est pars regni sui,
 sed nobilissima, quæ non regno, sed cui
 regnum subest. Quod vero Pontifex
 Pars IV. (g) non

non possit dissentire concilio, jure pernegatur. Sæpius id jam contigisse, & quidem cum effectu, docet historia Ecclesiæ, præprimis in concilio Ephesino II & Ariminensi, imo & Basileensi. Concilium potest equidem dicere illud celebre effatum: *visum est nobis & Spiritui Sancto*, sed non aliter, ac si adæquate sumitur, id est, una cum suo capite, præsidente Romano Pontifice; sine hujus enim consensu & approbatione nunquam erit œcumenicum. Quando vero eidem consentit, hoc ob æquitatem judicii a concilio concepti fieri solet, non quia eidem subjectus est; alias fane etiam concilia consequentia subjacerent prioribus toties, quoties sua dogmata eisdem conformarent. Episcopi sunt veri iudices, habent sua decisiva vota, sed dependenter a Romano Pontifice, qui ultimum ipsis addit robur.

AD II. *Dist. ant.* Concilium Constantiense definiit, id tamen sine omni prorsus autoritate *Con. ant.* cum quadam autoritate vel eminentia *Neg. ant. & cons.* Qui acta concilii attenderit, facile observabit, nec sessionem IV nec sessionem V. autoritatem concilii œcumenici habere posse. Inprimis teste erudito SCHELSTRATIO harum sessionum decreta sine debita & communi deli-

deliberatione ab una tantum obedientia, & ne quidem ea integra condita fuerunt. Dein dum MARTINUS V postea hoc concilium approbavit & confirmavit, quoad ea tantum eidem firmitatem tribuit, quæ *in materiis fidei* CON *Spondanus ad*
CILIARITER facta sunt. Ea autem de- *An. 1418.*
 creta neque *in materia fidei*, neque *conciliariter* concepta sunt, ut omnis pro-
 ptemodum fatetur orbis Catholicus, proin-
 auctoritatem nullam habent. Sed nun-
 quid saltem inde eruitur, quod tempo-
 re hujus concilii communis pene opinio
 fuerit, concilium esse supra Pontificem?
 Verum absit! concilii acta contrarium
 manifeste condocent. Legantur con-
 cilii acta præsertim quoad censuras in
 Wicleffi propositiones, & illucescet,
 quomodo Romanus Pontifex Ecclesiæ
Caput & Pastor sit agnitus & receptus;
 quomodo ejus in definiendis fidei rebus
 veracitas infallibilis suscepta fuerit &
 probata; quomodo denique S. PETRUM
 dixerit *immediatum & proximum Christi Vi-*
carium in suprema & altissima auctoritate
ac potestate Ecclesiastica; quam ipsam ve-
 ro potestatem supremam ad successores
 ipsius Romanos Pontifices, transmitti *In censura*
 aperte docuit. Quod si Romanus Pon- *adv. prop.*
 tifex sit *Caput & Pastor* totius Ecclesiæ? *36 tam.*
 si ejus veracitas in rebus fidei sit falli
 nescia? si ipse *immediatus & proximus* Chri-

ſi Vicarius habeat *ſupremam* & altiffimam poteſtatem? & hoc quidem fatente concilio, conciliique doctoribus, quis dicat, tunc temporis communem fuiſſe opinionem, concilium eſſe ſupra Pontificem? num hoc ultimum non pugnat cum doctrina ſynodi, & Patrum ſententia? Sane minime fallor, ſi ita dicam. Non ergo communis tunc temporis fuerat adverſariorum ſententia, & quidquid in ſeſſione IV & V tractatum fuit, quidquid declaratum, *dubium* duntaxat contingit Pontificem, quo relicto Eccleſia in concilio congregata de *certo* ſibi capite providere poteſt. Ita ſuadent illorum temporum circumſtantia, & quod tunc ſopiendum erat inter tres Pontifices de ſumma tiara concertantium fatale ſchiſma. Quamprimum vero *certus* Pontifex conſpirantibus calculis conſtitutus eſt MARTINUS V, ocyus ille dedit ſuæ ſupra concilium poteſtatis luculenta ſpecimina. Cuncta in concilio tractanda diſpoſuit, & pleniffima authoritate illud demum diſſolvit, iis duntaxat ſuæ authoritatis plenitudinem addens, quæ *conciliariter* acta fuere. Imo ante finem concilii edidit conſtitutionem, in publico & generali conſiſtorio promulgatam, in qua diſertis verbis declaravit: *Nulli fas eſſe a ſupremo Judice, Apoſtolica videlicet ſede, ſeu Romano Pontifice,*
Jefu

10. Martii
A.C. 1418.

Jesu Christi Vicario in terris appellare, aut illius judicium in causis fidei (quæ tanquam majores ad ipsum & Sedem Apostolicam deferendæ sunt) declinare. Hæc constitutio, & argumentum ex ea depromptum eo majoris ponderis haberi debet, quo certius est, ipsum MARTINUM V eadem in ipso adhuc concilio compescuisse Polonos, qui ejusmodi appellationem *Sess. 45.* perperam minitabantur. Ut nil dicam, hanc constitutionem referri ab ipsis Scriptoribus Gallis, nominatim a GERSONIO, qui erat concilii doctorum unus, *In Tract. an* & celebri de MARCA. Igitur paucam reddi-*liceat a Sum.* tur, quid ad authoritatem GERSONII, *Pontif. ap-* S. ANTONINI, & Petri de ALLIACO dic-*pellare. Ope-* cendum veniat; nempe loquebantur *rum Gersonii* isti de Pontifice *dubio*, non item certo. *Part. I. Edit.* Quod si contendas, eos de Pontifice *Arg. A. C.* certo intelligendos esse, fatearis mecum *1494.* necesse est, eorum authoritatem nequaquam tanti habendam esse, quanti doctori Catholico habenda est tota retro veneranda antiquitas, & conciliorum, Florentini præprimis ac Lateranensis V, superiori loco a nobis laudatorum doctrina, quæ constans & clara est in asserenda Pontificis Romani authoritate supra concilium. ÆNEAS Sylvius, Pontifex factus, suam sententiam retractavit, ut infra uberius dicemus. Academia siquæ illo tempore recesserunt ab

antiqua, quam nostram facimus, doctrina, post illud Schismatis tempus in nostram denuo iverunt sententiam. Cæterum quantum a Romani Pontificis ore pendeat Academia Parisiensis, & ipse Gallicanus clerus, satis superque diximus de infallibilitate Rom. Pontificis agen-

Part. 3. Diff. 4. pag. 144. &c. in not. s. & t. tes, ex quibus tantum repetere volo, quod ad INNOCENTIUM X. supplices derint literas, quibus eum invocarunt pro damnandis Jansenii assertis: *Majores (ajebant) causas ad Sedem Apostolicam referri sollemnis Ecclesiæ mos est, quem fides Petri nunquam deficiens perpetuo retineri pro jure suo postulat.* . . . Enumeratis postea 5. Jansenii propositionibus ita pergunt: *Experta est nuper Beatitudo vestra, quantum Apostolicæ Sedis in gemini capitis errore profligando valuerit autoritas. Continuo sedata est tempestas, æque ac ad Christi vocem venti & mare obediunt.* Quid de Sanctione illa Pragmatica Gallicana sentiendum, æque jam diximus de infallibilitate Rom. Pontificis.

Loc. cit. pag. 143. & 144.

AD III. *Conc. Maj. Neg. Min.* ad prob. dico: ea exempla minime infringere nostram sententiam. Quid circa S. STEPHANUM in causa rebaptizantium, & S. VICTOREM in causa Quartodecimanorum sentiendum sit, pleno calamo ediximus suo loco. Quid de appellatione Donatista-

Part. 3. Diff. 4. pag. 175. 176. &c.

tistarum contra S. MELCHIADEM, dice-
mus paulo inferius, sicut & quid senti- §. 2.
endum sit de iudicio ZOSIMI, quod A-
fricæ Præsules recusasse asseruntur. De §. 3.

hæreticis infirmum prorsus ducitur ar-
gumentum. Nam licet fatendum sit,
eos sæpius non acquievissent Pontificis Ro-
mani sententiæ, id tamen perperam fuisse
factum, Doctores catholici fatentur
pene omnes. Ex perperam autem fa-
ctis impugnari nequit antiqua & catho-
lica sententia. Nunquid hæretici sæ-
pius etiam non steterunt sententia con-
ciliorum? nunquid sæpius etiam provo-
carunt a concilio ad Pontificem? an
propterea in adversariorum principiis
concilium fallibile? aut infra Pontifi-
cem? sicut adversarii sua in sententia
non curant horum malevolorum homi-
num pertinacia facta, ita longe minus
nobis curanda sunt, quia novimus ab
omni retro antiquitate velut hæreticos
& schismaticos fuisse declaratos, qui Pon-
tificum decretis, & fidei definitionibus *Vide Part. 3.*
obstitere. Si qui hæretici non solius *Diff. 4. pag.*
Pontificis, sed concilii quoque plenarii *179. ad 3.*
sententia prostrati fuere, in hoc negotio
supremas semper partes tenuit Romanus
Pontifex, adeo, ut ipsum concilium sua
decisa confirmanda inde desiderarit, &
humiliter petierit; qua confirmatione
absente nec ipsum concilium robur ha-
(g) 4 buit,

buit, ut supra explicavimus. Jam nil memorem, de innumeris aliis hæresum monstribus, quæ sola Romani Pontificis sententia ac autoritas profligavit, id quod historiæ Ecclesiasticæ peritus ignorare nequit.

§. II.

An ullum unquam Concilium supremam in Romanum Pontificem exercuerit potestatem, aut quidam Pontificum professi, se concilio esse subditos?

Notio
prævia.

NOTIO PRÆVIA. Ut adversarii suam sententiam magis persuadeant, ex conciliorum tabulis, & ipsorum Pontificum testimoniis non pauca paradigmata in medium protrahere nituntur, quibus ostendere se posse autumant, Papam concilio inferiorem esse. Modo nar- rant concilia, quæ in eum supremam olim exercuerunt potestatem; modo numerant ipsorum Pontificum testimonia de conciliorum in se autoritate. Verum nec ista, nec illa via itur ad veritatem, quod sequens magis declaret

Nullum
concilium
sibi arroga-
vit supre-
mam pote-
statem.

RESOLUTIO. *Nullum unquam concilium supremam exercuit in Pontificem certum ac legitimam potestatem, nec ullus unquam Pontifex*

fex fassus est, se concilio subdi, aut bujus decretis ligari, & coactive teneri.

PROBATUR. Ex una parte nullum e tota historia, quanta quanta est, in medium adduci potest factum, quo alterutrum evinci posset, id quod ex solutione objectionum palam reddetur. Et ex altera parte nota est solennis conciliorum protestatio: *Primam sedem in terris a nemine judicari.* Sane ut taceam concilium Florentinum & Lateranense V jam superius commemoratum, quorum ultimum in terminis tradidit, quod Rom. Pontifex *supra concilium omnem habeat potestatem*, plusquam nota est unanimes Præsulorum vox in concilio Romano sub LEONE III & CAROLO M: *Nos sedem Apostolicam, omnium Dei Ecclesiarum caput judicare non audemus; quoniam ab ipsa nos omnes judicamur, ipsa autem a nemine judicatur, quemadmodum antiquitus fuit.* His, ut brevis sim, addo ex Jure Canonico duo duntaxat antiquissima hujus veritatis monumenta. Sic in cap. *Si Papa* Dist. 40. ita legitur: *Si Papa suæ & fraternæ salutis negligens deprehenditur, - - - bujus culpas istic redarguere præsumit mortalium nullus; quia cunctos ipse judicaturus, a nemine est judicandus, nisi deprehendatur a fide devius.* Sic in cap. *Significasti de Electione* legitur: *in Conciliis statutum non invenitur, quasi Romanæ Eccle.*

Sess. 12.

A. C. 800.

sic legem concilia ulla præfixerint, cum omnia concilia per Romanæ Ecclesiæ auctoritatem & facta sint, & robur acceperint, & in eorum statutis Romani Pontificis patenter excipiatur auctoritas. Jam si nullum Concilium Romanæ Sedi præfixit legem, si omnia concilia a Romana Sede acceperunt robur & valorem, si Rom. Pontificis auctoritas in conciliorum statutis semper fuit eminens, quis me hercle amplius asserat, fuisse ullum concilium legitimum, quod in supremum Ecclesiæ caput, Romanum Pontificem, certum æque ac legitimum potestatem sibi arrogaverit, aut eandem exercuerit? *Ergo constituta manet nostra sententia, nullum unquam fuisse concilium legitimum, quod in Romanum Pontificem supremam exercuit potestatem, nullum unquam Pontificem, qui concilio se subdi asseruit, quantum ad Capitis dignitatem.* Id quod ultimum ex immediate dicendis adhuc magis illucescet.

Vindicatur Resolutio ab oppositis.

Impugnatur.

OPPONES I. Non est majus signum superioritatis concilii generalis supra Pontificem, quam si hunc deponere potest, & dignitate *capitis* spoliare. *Atqui Concilium generale potest deponere Pontificem, eumque dignitate capitis spoliare. Ergo &c.* Minor certa est ex historiæ Eccle-

Ecclesiasticæ tabulis, in quibus legimus de Concilio Pisano, quod deposuerit GREGORIUM XII & BENEDICTUM XIII; de Concilio Constantiensi, quod deposuerit eundem GREGORIUM XII, BENEDICTUM XIII & JOANNEM XXIII. *Ergo concilium generale potest deponere Romanum Pontificem, & proin est supra Pontificem.* Id quod ipsum etiam bonum Ecclesiæ exigit; quandoquidem in casu, quo Pontifex sceleratus foret, aut omnino in hæresin laberetur, Ecclesiæ minus provisum esset, cum deberet subesse capiti scelerato imo hæretico.

II. Concilia Rom. Pontificis judicium ac sententiam sæpius novo examini subjecerunt; imo istam quandoque etiam retractarunt. Referta est antiquitas hujus rei exemplis. In rem sufficiat historia Concilii Constantinopolitani II, & Arelatensis sub Constantino M. celebrati. In illo contra mentem VIGILII Pontificis dampnata fuere tria illa famosa capitula, quæ VIGILIUS antea approbavit. In isto de novo discussa fuit sententia, quam MELCHIADES Pontifex Romæ tulit contra Donatistas. *Atqui hæc & similia plura minime fieri potuissent, nisi ea concilia supremam in ipsum etiam Pontificem sibi arrogassent potestatem.* *Ergo &c.* Huc spectat quoque Synodus VI,

Can. 13. & 55. VI, quæ Pontificem jussit, ut Sacerdotibus permetteret usum conjugii, & solveret jejunium Sabbati.

In Epist. ad Episc. Illyricæ
In Epist. ad Clericos Constantinop.
Ad Hilarium Narbonensem.
C. Ecce Dist. 99.
C. contra caus. 25. q. 1.
C. Primæ Sedis. Dist. 99.
C. legimus Dist. 93. circa medium.

III. Sunt ex Pontificibus non pauci, qui se conciliorum decretis ligari discretis verbis professi sunt; uti COELESTINUS I, INNOCENTIUS I, ac BONIFACIUS I. Utque alios taceam, S. GREGORIUS M. solenniter protestatur contra titulum *Universalis Papæ*. Non posset autem protestari contra hunc titulum, nec cæteri Pontifices possent tam discrete asseri, se conciliorum decretis ligari, si concilio superiores essent. *Ergo &c.* Imo & ZOSIMUS clarissime fatetur, quod conciliorum statuta immutare *ne quidem Romanæ Sedis possit autoritas*. Et Concilium Africanum prohibet, ne primæ Sedis Episcopus appelletur *Princeps sacerdotum, aut summus sacerdos*. Sic nempe & S. Hieronymus dixisse refertur: *Si autoritas quæritur: Orbis major est urbe, ubicumque fuerit Episcopus, sive Romæ, sive Eugubii, ejusdem meriti, ejusdem est sacerdotii*. En! S. Doctor in terminis asserit, autoritatem Orbis (adeoque & concilii generalis, in quo Orbis Catholicus congregatus est) esse majorem *Urbe*, sive ea, quæ Romæ residet. *Ergo &c.*

Vindica-
tur.

RESPONDEO ad I. *Con. Maj. Dist. Min.*
 Atqui

Atqui concilium generale potest depone-
 nere Pontificem certum *Neg. Min.* du-
 bium *Con. Min. & Neg. Conf.* Nos in-
 præsentiarum loquimur de Pontifice cer-
 to, & hunc a concilio deponi posse con-
 stanter abnegamus. Illi porro Pontifi-
 ces, quos concilia Pisanum & Constan-
 tiense deposuerunt, erant Pontifices du-
 bii, supra quos concilium esse non diffi-
 temur. Nec dicas: GREGORIUS XII &
 JOANNES XXIII erant legitime electi,
 consequenter & *legitimi ac certi* Pontifi-
 ces. Id quod de JOANNE inprimis ipsi
 superiori loco docuimus. Ergo quia
 concilium Constantiense tamen utrum-
 que deposuit, etiam sibi vendicavit po-
 testatem in Pontificem *certum ac legiti-
 mum*, in eumque talem exercuit. Nam
Dist. Ant. erant legitime electi, conse-
 quenter & *legitimi ac certi* Pontifices
materialiter, & vi suæ electionis *Con.
 Ant.* formaliter & vi acceptationis in or-
 dine ad universam Ecclesiam *Neg. Ant.
 & Conf.* Ut responsionis sensum ex asse-
 capias, lege Schismatis historiam, quam
 de Ecclesia agentes fideliter retulimus. *Part. 2. Diff.*
 Quod vero argumento additum fuit, *3. pag. 223.*
 haud urget; nam Pontifex Romanus vel *usque 225. &*
 est sceleratus ut persona privata, vel ut *234. usque*
 persona publica. Si primum, Ecclesiæ *238 & 242*
 non potest multum nocere. Si secun- *usque 247.*
 dum, tunc dico, quod si intenderet Ec-
 clesiam

clesiam destruere, Ecclesia per concilium generale congregata posset se tueri, eum imprimis admonendo, sique monitis nullas præberet aures, etiam armis se defendere. Ratio in promptu est, quoniam se defendere adversus aggressorem injustum, ipso etiam jure naturæ licitum est, nec ulla requiritur ad hoc jurisdictio. Verumtamen monendum est, quod prius per publicas potius preces ad Deum confugiendum sit, qui pro sua inenarrabili providentia sciet Ecclesiæ suæ in tempore adesse. Imo censeo ego, hunc casum metaphysicum, seu impossibilem, quia contra suavem providentiam Dei. Cæterum in casu hæreseos Pontifex semetipso excidit dignitate *capitis*, cum deficiat a fide, quæ est fundamentum & angularis lapis Ecclesiæ; unde Ecclesia in concilio congregata eum non tam deponet, quam potius declarabit, dignitate *capitis* spoliatum. Quamquam & de isto casu admodum hæream, an sit possibilis? Certe in hanc diem nondum contigit, & promissa S. PETRO, ac S. Petri Successoribus a Christo facta majora sunt, quam ut de illo convinci me posse arbitrer. Omnium cæterarum sedium cecidere antistites, sola Romana Sedes e tot Pontificibus nullum hætenus numerat hæretica doctrina infectum Præsulem.

Ad

AD II. *Neg. Ant.* Cujus veritatem nec evincunt exempla, quæ in rem adduci afferuntur. Concilium Constantinopolitanum II equidem damnavit tria capitula, ideo tamen non potest dici, quod recognoverint judicium VIGILII Pontificis. Quandoquidem prorsus a veritate alienum est, quod VIGILIUS ea capitula unquam per *solenne judicium* approbaverit. Imo cum compertum sit, hoc ipsum concilium ex una parte VIGILIUM constanter implorare, ut ab eo confirmaretur, & ex altera parte nullibi receptum fuerit, veluti *concilium œcumenicum*, usque dum a VIGILIO, & succedentibus Pontificibus approbatum fuit, hoc historiæ factum nostram potius confirmat & tue-
tur sententiam. Concilium vero Arelatense omnino nihil probat; inprimis enim probat nimium, quia sequeretur, Pontificem concilio etiam particulari (quale illud Arelatense erat) inferiorem esse. Dein hoc concilium nequaquam discussit judicium MELCHIADIS, ac si de-
super judicare posset, sed quidquid egit, hoc egit ex mera indulgentia in Donatistas, quorum querelæ implebant multorum aures, suam causam Romæ minus accurate discussam esse. Si ullibi locorum S. AUGUSTINUS Donatistarum ad concilium quoddam plenarium suspiria non improbavit, hoc factum est, ex
confi-

*Vide Part. 4.
Diff. 5. Erot.
1. §. 3.*

confidentia causæ, quia bene sciverat, eos hæreticos in concilio quoque plenario damnandos iri, eadem prorsus sententia, quam MELCHIADES in eosdem tulerat. Nunquid idem S. AUGUSTINUS alio in loco de sententia Romani Pontificis effatus est: *causa finita est, utinam finiatur & error?* Allegata demum Synodus VI prorsus vi omni caret; enimvero est Synodus *Quini-sexta*, quam *Trullanam* dicunt; hanc autem nullius esse
Vide Part. 2. Diff. 3. pag. 134. in notis authoritatis in rebus præcipue fidei, omnibus eruditis notum est.

Ad III. *Dist. Ant.* Non pauci Pontifices professi sunt se ligari conciliorum decretis, ex honestate & decentia *Con. Ant.* ligari vi coactiva *Neg. Ant.* Ejusmodi Pontificum asserta in alio sensu non sunt sumenda, quam quod conciliorum decreta non possint solvere aut abrogare sine justa causa id exposcente, ex quo plus non sequitur, quam eos conciliorum decretis ligari ex decentia & honestate, cum eorum sit, ejusmodi decreta (quantumvis etiam disciplinam tantum concernant) tueri & venerari. Cæterum Pontifices non semel in his decretis dispensasse, nemo ignorat, nisi in historia hospes. S. GREGORIUS recusavit titulum *universalis Episcopi* in sensu, quasi præter ipsum nullus daretur Episcopus,

scopus, ipseque solus esset omnium Ecclesiarum Episcopus; unde ad Eulogium Patriarcham Alexandrinum scripserat: *Si C. Ecce Dist. universalem Papam vestra Sanctitas me dicit, 99. negat se hoc esse, quod me fatetur universum.* Legatur laudatus canon, & palam fiet, S. GREGORIUM etiam ex magna humilitate tam insignem titulum recusasse. At propterea nemo inferet, hunc ipsi non fuisse debitum. Certe novimus, Rom. Pontificem *Patriarcham universalem* in concilio chalcedonensi a Patribus universim fuisse appellatum. ZOSIMUS loquitur de decretis & statutis fidei, quæ a conciliis una cum consensu & approbatione Pontificis fuerunt condita. Quod autem hæc non possit immutare, non arguunt, eum concilio esse inferiorem, quia alias concilium subsequens foret etiam subditum antecedenti, cujus decreta fidei immutare nequit. Concilium Africanum loquitur de Primatu, & Metropolitanis Africanis, quos nomine *Summi Sacerdotis* honorare renuit, imo honorari prohibet, adeoque contra Romanum Pontificem nihil probat; eoque minus, quia tanquam concilium mere nationale aliorum nationum Episcopis, omnium minime Romano Pontifici præcipere aut prohibere quidpiam non potuit. S. HIERONYMUS demum loquitur de quibus-

C. Legimus
Dist. 93.

dam Diaconis Romanis, qui se Presbyteris æquiparabant, obtendendo *consuetudinem Romanam*, quam consuetudinem Romanam (a Pontifice nullibi comprobatam) abusum dicebat S. Doctor, qui minime prævalere potest consuetudini orbis catholici universi, secundum quam Diaconi semper sacerdotibus sunt subiecti. Legatur integer canon, & res in propatulo erit. Quod vero S. doctor ibidem asserat, omnes Episcopos ejusdem meriti ac Sacerdotii, intelligendus est de charactere ac potestate ordinis, non item de jurisdictione & authoritate. Cæterum quantum ipse D. Hieronymus steterit pro authoritate Romani Pontificis, manifestum est ex ejus epistolis ad DAMASUM Pontificem a nobis jam toties allegatis.

§. III.

An liceat a Pontifice appellare ad Concilium generale? & an ejusmodi appellationes unquam ex aliquo jure factæ fuerint?

Appellare
a Pontifice
ad conci-

RESOLUTIO. Nunquam licet, nec ullo tempore licuit a Romano Pontifice appellare

re ad concilium generale tanquam ad Pontificis superiorem. *lium nunquam licet.*

PROBATUR. Quod omni tempore fuit execrabile, & pristinis temporibus inauditum, hoc nunquam licuit, nec ullo licet tempore. *Atqui* appellare a Romano Pontifice ad concilium, tanquam ad ejus Superiorem, omni tempore fuit execrabile, & pristinis temporibus inauditum. Ergo nunquam licuit, nec ullo licet tempore. Minor evincitur manifeste ex constitutione quinta PII II contra appellationes a Pontifice ad concilium edita, cujus initium ita habet: *Execrabilis & pristinis temporibus inauditus tempestate nostra inolevit usus, ut a Pontifice Jesu Christi Vicario . . . ad futurum concilium provocare præsumant.* In quibus verbis (ut alias constitutiones Pontificum, Patrumque testimonia fileam) totum, quod asserimus, manifeste continetur. Quod ipsum GREGORIUS XIII & PAULUS V inferuerunt in *Bullam Cænæ Domini*. Nec deest asserti ratio. Quandoquidem Romanus Pontifex est Christi in terris Vicarius generalis, quod nec ipsa diffitentur concilia. Ergo ipsius & Christi tribunal unum idemque est; unde sicut a Christo non datur appellatio ad

*Constitutio-
ne 81.*

*Constitutio-
ne 63.*

De A. C.
1178. sub
Alexandro III
relatum cap.
de Elect. licet.

concilium, ita nec ab hujus Vicario, Romano Pontifice, talis datur; & hinc concilium Lateranense ipsummet asserit: quod in Romana Ecclesia speciale aliquid constituatur, quoniam non poterit ad superiorem haberi recursus. Ergo Ecclesia Romana, seu, qui in hujus sede sedet, Romanus Pontifex, Ecclesiæ universæ caput, & Christi in terris Vicarius nullum habet superiorem, præterquam Deum. Ergo nec ab ipso datur appellatio licita ad concilium, cum hoc non sit ejus superior. Et sane edic fodes, an ejusmodi appellationes non sint summe irrationabiles? Provoca aut appella a Papa ad concilium. Jam quæro: an provoces ad concilium sine Papa? vel ad concilium cum Papa? Si primum! concilium non erit Oecumenicum, quod proin Papa, & cum Papa rejicit universa Ecclesia, ut comprobant Synodus Ephesina II, ac Ariminensis. Si secundum! plane Papa judicabit, quemadmodum prius sententiam tulit, nisi forte per concilium magis informetur de causa, quo tamen in casu concilium non potest esse ejus superior. Ut penitus taceam, convocationem concilii generalis maximi esse moliminis, ut adeo Ecclesiæ prorsus non consultum foret, si propter quemvis pertinacem hæreticum,

ticum, qui a sententia Pontificis ad concilium appellare attentat, Ecclesia deberet expectare convocationem concilii, hujusque ultimam sententiam.

Vindicatur Resolutio ab oppositis.

OPPONES I. Autoritas & testimonium PII II, quo evincere conamur, non licere a Pontifice ad concilium appellare, est testimonium, quod merito suspectum habetur, quia Pontifex sic eloquitur in propria causa. *Ergo ex eo parum aut nihil probatur.* Impugna-
tur.

II. Quod a viris sanctis, piis & doctis factum legimus, hoc non potest esse illicitum. *Atqui* legimus de viris sanctissimis, piis & doctis, quod sæpius a Papa appellaverint ad concilium generale. *Ergo* &c. *Min. prob.* ex celebri illa controversia de non rebaptizandis hæreticis, ubi S. CYPRIANUS contra S. STEPHANUM Pontificem pro rebaptizandis hæreticis tam pertinaciter stetit, ut neque excommunicatione inde dimoveri potuerit, *donec* (ut loquitur S. Augustinus) *res plenario totius orbis concilio,* Lib. 1. de Ba-
ptis. c. 7. & 8.

quod saluberrime sentiebatur, etiam remotis dubitationibus firmaretur. Ergo S. CYPRIANUS non stetit iudicio S. STEPHANI, sed appellavit ad plenarium concilium. Imo ejusmodi appellationes quam plurimæ occurrunt in historia Ecclesiastica; sic enim ad futurum concilium dicitur appellasse contra Bonifacium VIII Philippus Pulcher; Universitas Parisiensis contra Innocentium VIII, & ut alios fileam, Ludovicus Bavarus contra Joannem XXII.

III. Ipsi Pontifices sæpius jam appellarunt ad concilium generale, uti Siricius in causa Bonosi Sardicensis Episcopi, Innocentius I in causa S. Joannis Chrysostomi, & Innocentius III in causa Philippi Galliarum regis, & sic alii plures. *Ergo agnoverunt, factoque proprio comprobarunt, concilium esse supra se.*

**Vindica-
tur.**

RESPONDEO ad I. *Neg. Ant.* & dico, quod ob duplicem rationem admodum gravem eidem merito fit credendum. Primo, quia ejus dignitas fundatur in jure divino, unde si circa illam aliquid declaravit, id non ex ambitione, sed zelo

zelo bono egit, cum ipsi dictum sit: *Tibi tradidi claves regni cælorum, tu pascere oves meas.* Secundo, quia Romanorum Pontificum asserta, in hoc quoque puncto, totus orbis Catholicus maxima, ut decet, reverentia illico excepit, adeo, ut nullus sanctorum virorum legatur vere appellasse a Papa ad concilium, bene vero vice versa a concilio ad Papam, uti constat & palam est de S. Flaviano, S. Chrysofomo, & S. Athanasio, quorum primus ad S. Leonem I, alter ad Innocentium I, tertius ad Julium I appellavit. Inde

AD II. *Con. Maj. Neg. Min. ad prob.* dico: In illa contineri duo falsa. Primum, quod S. STEPHANUS S. CYPRIANUM semoverit a fidelium communione. Nam etsi S. CYPRIANUM constanter in suam sententiam trahere niteretur, finalem tamen decisionem in hac causa nunquam edidit, adeo, ut ipse S. Augustinus testimonium perhibeat: *quod Lib. 5. de pax Christi vicerit in cordibus eorum, ut in bapt. c. 25. tali disceptatione nullum inter eos malum schismatis oriretur.* Secundum, quod S. CYPRIANUS dicatur appellare ad concilium generale. Si S. Augustino fides, hæc

*Vide Part. 3.
Diss. 4. pag.
175.*

controversia de non rebaptizandis hæreticis fuit probabilius finita in concilio Nicæno I. Hoc autem centum pene annis fuit celebratum post passionem S. Cypriani, & mortem Stephani. Quomodo ergo S. Cyprianus ad hoc concilium appellasse dici valeat. Reliquæ appellationes, quarum in argumento mentio fit, omnes perperam factæ sunt, si ad concilium, tanquam ad majus tribunal, & Papæ judicem fuere factæ; unde ex iis nihil evincitur, quia ex perperam factis nullum ducendum est argumentum. At nempe non constat certo, an ita factæ sint. Certe potuerunt fieri ad informandum melius Pontificem, quod nostræ doctrinæ haud adeo multum advertatur.

AD III. *Dist. Ant.* Appellarunt ad concilium quasi ad suum superiorem, & ex defectu supremæ potestatis *Neg. Ant.* ex confidentia suæ causæ, & quandoque ex prudenti œconomia *Con. Ant. & Neg. Conf.* Ejusmodi Pontifices secuti sunt exemplum Christi Domini, qui pariter legitur quondam provocasse ad judicium communitatis: *quis ex vobis arguet me de peccato?* Non nunquam agendi ratio, & prudens œconomia ita suavit,

fit, ut sc. aut partes dissidentes felicius componerent, si hæ vident, quod collatis consiliis rei summa pertractaretur; aut ut inique postulata modestius recusarent; aut etiam, quia noluerunt invertere juris ordinem, & conciliorum provincialium jurisdictionem perturbare; hoc ultimum contigit in causa Bonosi, secundum in causa Philippi Galliarum regis, & illud tertium in causa S. Chrysofomi, ubi Episcopi in varias scissi abierunt partes. (h)

NEC DICAS: Si Romanus Pontifex esset supra omne concilium, & omnium absolutus superior, tunc omnes possent ad ipsum appellare, etsi forte in concilio damnati essent. *Atqui hoc in veteri*
(h) 5 ri

(h) Bonosus Sardicensis Episcopus in concilio Capuano velut hæreticus damnatus est, eo quod perpetuam B. V. M. Virginitatem negaverit, & duos in Christo filios, æternum unum, alterum temporaneum admiserit. Cumque Episcopi Macedoniae Bonosi causam ad Episcopos quoque Italiae detulerunt, hi responderunt: *cum vos concilium Capuanum iudices constituerit, jam nos esse non possumus: in vos concilii autoritas trans-*

Circa A. C. 389.

A. C. 418.

ri Ecclesia erat penitus prohibitum; ut manifeste constat ex concilio Carthaginiensi VI, ubi appellationes ad Pontificem sub pœna excommunicationis interdictæ fuere. Imo cum APPIARIUS Presbyter ab Episcopis Africanis damnatus ad ZOSIMUM Pontificem appellasset, & ZOSIMUS in Africam misisset legatos, qui appellationes ejusmodi licitas esse defendebant, & simul decretam a Pontifice Appiarii executionem urgebant, Africani Episcopi nedum protestati sunt contra has transmarinas appellationes, sed ipsum etiam APPIARIUM ad communionem recipere recusarunt. Ergo satis manifestum est, in veteri Ecclesia appellationes ad Pontificem fuisse interdictas, & judicium Pontificis fuisse subditum judicio concilii.

NAM

translata est. En ! noluerunt Episcopi Italiæ (quos inter etiam Romanus Pontifex Siricius erat, & qui creditur hanc epistolam scripsisse) aliorum jura lædere.

PHILIPPUS Galliarum Rex petiit dissolvi matrimonium initum cum Isenburge Daniæ ducis sorore

NAM RESPONDEO: *Conc. Maj. Neg. Min.* quam adjuncta probatio non evincit. Inprimis probat nimium; ergo nihil. Nam probat, quod judicium Pontificis etiam esset subditum concilio Nationali, quale illud Carthaginense fuit. Dein Carthaginenses Patres non omnes appellationes ad Pontificem prohibuerunt, sed Presbyterorum tantum & aliorum inferiorum clericorum, qui juxta disciplinam Africanæ Ecclesiæ paulo ante a synodo Milevitana promulgatam ad vicinos Episcopos confugere jubebantur, a quibus, si de judiciis suorum Episcoporum questi fuerint, audiri debuerant. Inter simplices Presbyteros.

Can. 22.

forore, quod Pontifex cum legitimum nosceret, solvere recusavit, suam sententiam afferens ubique, etiam a concilio quocumque, approbandam fore.

S. CHRYSOSTOMUS fuit injusto judicio damnatus a Theophilo Alexandrino & Orientalibus Episcopis. Innocentius suscepit sancti Chrysostomi appellationem, causam, ut agebat, examinaturus in concilio, in quod nulla suspicio sinistra caderet.

*Vide Fleuryum
Tom. 5. l. 21.
§. 50.*

byteros pertinebat APPIARIUS, qui ab URBANO Episcopo suo Sicano quorundam criminum reus a communione fidelium semotus fuerat, & propterea suam causam trans mare ad Romanum Pontificem Zosimum detulit. Quod in causa erat, cur Patres Carthaginenses disciplinam suæ Ecclesiæ, & canonem vicesimum secundum concilii Milevitani urgentes hanc Appiarii, aliorumque Episcopo inferiorum clericorum appellationes ad Romanum Pontificem improbarint, quia ordinem juris in Africanis Ecclesiis recepti servatum volebant. Tertio cum Legati Pontificii ostenderunt, appellationum jus ad sedem Romanam jam in concilio Sardicensi (i) confirmatum fuisse, illico suum retractarunt judicium, & non tantum appellationes Episcoporum (quas probabilius nunquam interdixerunt) sed etiam Presbyterorum servato juris & Africanæ

(i) Allegavit quidem Zosimus canonem concilii *Nicani*, sed ille canon fuit *Sardicensis*; ideo forte a Zosimo *Nicanus* dictus, quia synodus Sardicensis est complementum Nicænæ synodi.

næ disciplinæ ordine se observaturos promiserunt. (k) Denique quod APPIARIUM non receperint ad communionem fidelium, utut Zosimus eum defendere videretur, inde factum est, quoniam Appiarius Zosimum falso informabat, & Patres Carthaginienses de criminibus ipsum eo usque convincebant, ut ultro ea fateretur. Quare omnino bene eum repudiabant a communione fidelium, Zosimum de facti specie melius sinceriusque

(k) *Nec dicas* : Sed hoc ipsum signo est, quod Patres Carthaginienses concilium generale majoris æstimarint, quam iudicium Zosimi, quia iudicio Zosimi non acquievere, nisi cum authoritate concilii generalis innixum probaretur.

Nam *Neg. illatum*. Patres siquidem Carthaginienses suam urgebant disciplinam, cui minus præjudicium fieri putabant, si aliquod etiam concilium generale, præcipue Nicænum aut Sardicense, quod omnibus venerationi erat, Pontificis iudicio assisteret. Interea Africa nulli negavit, Pontificem supremam in Ecclesia habere potestatem.

que informantes. Quæ porro si rite
perpendantur, haud video, quomodo
proben, concilium esse superius Pon-
tifice, aut hujus judicium subesse ju-
dicio concilii tanquam sui su-
perioris.

Oberndorffer, Coelestin,

Authoritas concilii oecumenici methodo polemico-historico-scholastico in
usum theologiae dogmaticae candidatorum expensa, et una cum parergis de
verbo incarnato, actibus humanis, et conscientia [Opusculi tripartiti Pars
III., diss. 5.]

Augusta Vindelicorum 1760

Diss. 439-2#Beibd.1

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10840373-5

VD18 14986590-001